ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ — ΕΤΟΣ 30ον ΑΘΗΝΑΙ 1—15 ΜΑΪΟΥ 1916 ΑΡΙΘ. 1084

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΑΡΙΘ.ᵉ 1084 1—15 ΜΑΪΟΥ 1916

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Σχολαστικισμὸς (κ. Κ. Παρρέν).—Πατρὶς καὶ Πατριῶται (κ. Κ. Παρρέν).—Τὸ λουλουδάκι τῆς Ἀκρογυαλιᾶς.—Ἡ ἐξέλιξις τῆς Γυναικείας Φιλανθρωπίας εἰς τὴν Ἑλλάδα.—Τὸ ἄσπρο τριαντάφυλλο.—Ἡ ἐξέλιξις τῆς Μουσικῆς (κ. Ἀντιγόνης Παππαμικροπούλου).—Ἡ Ἄννα Κομνηνοῦ (κ. Ἑλένη Γιαννοπούλου).—Ἡ ἔκθεσις Ἀσπρογέρακα.—Τὸ Ἑλληνικὸν διήγημα.—Αἱ ἐξετάσεις τῆς Γυμναστικῆς Σχολῆς τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων.—Καλοκεριν ἡ κίνησις.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: **ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ**

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. — ΕΤΟΣ 29ον

Ἀντίτιμον ἐτησίας ἐγγραφῆς διὰ τὸ ἐσωτερικὸν ..... **Φρ. 10**
διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ..... **Φρ. 13**

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Ὁδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου 2

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐφημερίδος γίνονται δεκταὶ μόνον ἐντὸς ἑνὸς μηνός.

Ἕκαστον τεῦχος τιμᾶται 1 δραχ.

Τὰ ἀποστελλόμενα πρὸς δημοσίευσιν χειρόγραφα πρέπει νὰ φέρουν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀποστέλλοντος καὶ νὰ εἶναι καθαρογραμμένα.

Πᾶσα αἴτησις πρὸς ἐγγραφὴν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου εἰς τραπεζικὴν ἢ ταχυδρομικὴν ἐπιταγὴν ἢ καὶ εἰς τοκομερίδια.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου καὶ εἶναι ἐτήσιοι.

Τὰ μὴ δημοσιευόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ

Θέλετε τὰ τέκνα σας καὶ ἰδίως αἱ νεαραὶ κόραι σας ν' ἀποκτήσουν σῶμα καλλιτεχνικὸν καὶ ἀγαλματῶδες; Δὲν ἔχετε νὰ κάμετε ἄλλο παρὰ νὰ προμηθευθῆτε ἀπὸ τὸ

ΝΕΟΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ

Ὁδὸς Αἰόλου 66

ΕΝΑ ΕΙΔΙΚΟΝ ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΝ

διὰ τοῦ ὁποίου τὰ ΚΥΡΤΑ ΣΩΜΑΤΑ γίνονται εὐθυτενέστατα καὶ καλλιτεχνικώτατα.

Τὸ γνωστὸν Φαρμακεῖον τοῦ κ. Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ.

COSTUMES TAILLEURS

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ράπτης τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Σοφίας καὶ τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Ἑλένης.

ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 30ον | ΑΘΗΝΑΙ 1—15 ΜΑΪΟΥ 1916 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1084

ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΙΣΜΟΣ

Λοιπὸν σιγά, σιγὰ καὶ μὲ τὸν καιρὸν τὰ κορίτσια μας θὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὸ διδασκαλεῖον μὲ ἄσπρα μαλλιά. Καὶ τὸ χειρότερον ἀκόμη ἐξηντλημένα φυσικῶς καὶ γηρασμένα ψυχικῶς, ἐρείπια πλέον μαρασμοῦ καὶ καταπονήσεως.

Εἰς τὴν ἐποχήν μας δηλαδὴ πρὸ τριάντα περίπου χρόνων τὸ Διδασκαλεῖον εἶχε μίαν καὶ μόνην τάξιν. Τὰ μαθήματα ἦσαν ὀλιγώτερα καὶ αἱ ὧραι τῆς διδασκαλίας ἐπίσης. Ἠμπορούσαμεν νὰ ἀκολουθοῦμεν εἰς οἷον δήποτε ἀνώτερον Παρθεναγωγεῖον τὰ μαθήματα αὐτά, ἀρκεῖ ὅταν ἐπαρουσιαζόμεθα εἰς ἐξετάσεις νὰ εἴμεθα κατηρτισμέναι καλά. Τὸ Ἀρσάκειον τότε δὲν εἶχεν τὰ ἐξαιρετικὰ προνόμια ποῦ ἔχει σήμερον, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ μονοπώλιον νὰ μορφώνῃ αὐτὸ καὶ μόνον διδασκαλίσσας.

Ἡ ἐλευθέρα αὐτὴ ἐκπαίδευσις ἐπροκαλοῦσε συναγωνισμὸν μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων Παρθεναγωγείων. Ἔπειτα κορίτσια ποῦ δὲν προωρίζοντο ἀποκλειστικῶς διὰ τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα ἐσπούδαζαν παιδαγωγικά, ὅπως αἱ ἄλλαι καὶ προετοιμάζοντο διὰ τὸ δύσκολον ἔργον τῆς μητέρας καὶ παιδαγωγοῦ, πρᾶγμα ποῦ δὲν γίνεται σήμερον. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰ ἀνώτερα ἰδιωτικὰ Παρθεναγωγεῖα ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι πλέον ἐγκυκλοπαιδική, καὶ ἡ μόρφωσις γενικῶς πλέον ἐπιμελημένη, ὁσάκις συνέπιπτε ἀπὸ τὰ κορίτσια αὐτὰ νὰ γίνουν διδασκάλισσαι ἢ διευθύντριαι παρθεναγωγείων, ἡ διδασκαλία καὶ ἡ μορφωτικὴ των ἐπίδρασις διεκρίνετο ἀπὸ τὰς διδασκαλίσσας τοῦ σοροῦ ποῦ ξεφουρνίζονται κάθε χρόνον ἀπὸ τὸ Ἀρσάκειον.

Καὶ ἦτο πολὺ φυσικόν. Διότι τὸ μυαλό των δὲν ἔπλεε ὡς τώρα εἰς πολυετῆ σχολαστικισμόν, καὶ τοὺς ἔμενεν ὅπως δήποτε καιρὸς διὰ νὰ μάθουν καλὰ μίαν ἢ δύο ξένας γλώσσας, διὰ νὰ ἀκούσουν γενικώτερα πράγματα καὶ νὰ διαβάσουν κάτι ἔξω ἀπὸ τὸ αἰώνιον πρόγραμμα.

Εἰς παλαιότερον δὲ ἀκόμη καιρὸν τὰ πράγματα ἦσαν ὑποθέτω ἀκόμη ἁπλούστερα. Τὸ σχολεῖον Χίλλ καὶ τὰ ἄλλα τῆς ἐποχῆς ἐμόρφωσαν πρὸ σαράντα καὶ πενῆντα χρόνων γυναῖκας, παιδαγωγοὺς τῆς περιωπῆς μιᾶς Λεοντιάδος, μιᾶς Κεχαγιᾶ καὶ μιᾶς Λασκαρίδου, προσωπικότητας ἐντελῶς ξεχωριστὰς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γυναικείας ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλεται ἡ ἀκμὴ τῆς μορφώσεως τῶν τότε γυναικῶν τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Σμύρνης καὶ ἄλλων μεγαλοπόλεων τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἄξιον δὲ παρατηρήσεως εἶναι ὅτι καμμία ἀπὸ αὐτὰς δὲν εἶχεν ἐκπαιδευθῆ εἰς τὸ Ἀρσάκειον. Διότι ἡ μὲν Λασκαρίδου καὶ Κεχαγιᾶ εἶχαν σπουδάσει εἰς τὸ Παρθεναγωγεῖον Χίλλ, ἡ δὲ Λεοντιὰς ἦτον ἰδιοδίδακτος. Καὶ αἱ μὲν δύο πρῶται ἐγνώριζαν τελείως δύο τρεῖς ξένας γλώσσας, ἡ δὲ Λεοντιὰς ἦτο ἡ δυνατὴ Ἑλληνίστρια μεταξὺ τῶν ἐπιφανεστέρων Ἑλληνιστῶν τῆς ἐποχῆς της.

Αἱ τρεῖς αὗται γυναῖκες ἐμεγαλούργησαν ὡς

παιδαγωγοί. Τὸ Ζάππειον καὶ ἡ Παλλὰς τῆς Κ)πόλεως, ἡ Εὐαγγελικὴ σχολὴ τῆς Σμύρνης καὶ ὅλη ἡ Ἑλληνικὴ μόρφωσις γενεῶν ὅλων διδασκαλισσῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὀφείλεται εἰς τὴν παιδαγωγικήν των δρᾶσιν, καὶ εἰς τὴν ὑπέροχον των ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν.

Τότε δὲν ὑπῆρχαν βεβαίως ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ συμβούλια καὶ πολυώνυμοι ἐπόπται καὶ ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων, ἀλλ' οὔτε καὶ προγράμματα πολύπλοκα καὶ ξεθεωτικά, ὅπως τὰ σημερινά. Τότε δὲν εἶχε βλέπετε εἰσαχθῇ τὸ σύστημα νὰ γράφουν αἱ μαθήτριαι τὸ διδασκόμενον μάθημα ἐφόσον ἐδιδάσκετο. Τότε τὰ παιδιὰ δὲν μετεβάλλοντο ὅπως τώρα εἰς γραφομηχανὰς μὲ ρεκὸρ ταχύτητος μοναδικῆς εἰς τὸ πρωτότυπον αὐτὸ σύστημα τῶν χειρογράφων βιβλίων ὅλων ἀδιακρίτως τῶν μαθημάτων.

Τώρα αἱ τάξεις προστίθενται εἰς τὰς τάξεις, τὰ μαθήματα εἰς τὰ μαθήματα, τὰ γραπτὰ εἰς τὰ παπαγαλίστικα. Ἡ μία τάξις διδασκαλείου ἔγειναν δύο, αἱ δύο τρεῖς καὶ αἱ τρεῖς ἀπειλοῦν τώρα νὰ γίνουν τέσσαρες. Ὧραι διδάξιμοι ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ καθ' ἡμέραν. Τὰ παιδιὰ φεύγουν εἰς τὰς ἕξ τὸ βράδυ καὶ μὲ καιρὸν θὰ φεύγουν εἰς τὰς ἑπτὰ καὶ τὰς ὀκτώ.

Τώρα πότε θὰ πάρουν ἀέρα, πότε θὰ ξεκουρασθοῦν καὶ πότε θὰ μελετήσουν καὶ ἀποστηθίσουν τὰ ἀτελείωτα γραπτὰ μαθήματα, αὐτὸ εἶναι ἰδικός των λογαριασμός.

Φυσικὰ μέσα εἰς τὸν ἀπαιδαγώγητον αὐτὸν κατακλυσμὸν τῆς ὑπερκοπώσεως ναυαγοῦν τὰ εὐφυέστερα πνεύματα, ἐξαντλοῦνται οἱ δυνατώτεροι ὀργανισμοί, καὶ εὑρίσκουν ἔδαφος καλλιεργείας ἡ ἀναιμία ὁ μαρασμὸς καὶ ἡ φθίσις.

Ποτὲ ἄλλοτε εἰς τὸν τόπον μας δὲν ἐμαραίνοντο πρὶν νὰ ἀνθίσουν τόσαι νέαι ὑπάρξεις καὶ ἡ φθίσις δὲν ἐθέριζε ἀλύπητα τόσην ὡραίαν νεότητα, τόσα παιδιὰ εἰς τὴν ἄνοιξιν τῆς ζωῆς των ὅσον τώρα.

Μοῦ φαίνεται δὲ ἀληθινὴ εἰρωνεία ἡ τόσον διαφημιζομένη κίνησις ἐναντίον τῆς φθίσεως, καὶ ἡ μελετωμένη ἵδρυσις σανατορίων καὶ αἱ συνεδρίαι ἐπὶ συνεδριῶν τόσων ἐπιστημόνων καὶ αἱ διαλέξεις καὶ τὰ μαθήματα καὶ αἱ θεωρητικαὶ ὁδηγίαι αἱ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνεφάρμοστοι. Καὶ ἀπορῶ πῶς ἡ ὑγιεινὴ αὐτὴ Ἑταιρεία καὶ οἱ ὑγιεινοὶ ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων δὲν ἐμελέτησαν ἀκόμη εἰς τὴν πηγήν της τὴν αἰτίαν τῆς φθίσεως· δηλαδὴ τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα μὲ τὰ παραμορφωμένα προγράμματα, μὲ τὴν σχολαστικὴν καὶ ἐκνευριστικὴν πολύωρον διδασκαλίαν, μὲ τὴν νοσηρὰν ἀτμοσφαῖραν καὶ μὲ τὴν ἐξαντλητικὴν ὑπερκόπωσιν.

Ἀπορῶ ἀκόμη πῶς μεταξὺ τόσων βουλευτῶν ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ρητορεύουν περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων δὲν εὑρέθησαν ἀκόμη δύο, τρεῖς, πέντε, δέκα πατέρες παιδιῶν, ποῦ νὰ ἀγανακτήσουν καὶ νὰ ἐγεγερθοῦν ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ καθεστῶτος καὶ ζητήσουν τὴν ἁπλοποίησιν τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀντὶ νὰ ψηφίζουν καὶ ἀποδέχονται νομοσχέδια ποῦ τὴν ἐπιβαρύνουν καὶ τείνουν νὰ μεταβάλλουν τὴν Ἑλλάδα εἰς συστηματικὸν βλακοποιεῖον.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΠΑΤΡΙΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΩΤΑΙ

Πατρὶς καὶ Πατριῶται! Δύο μεγάλα καὶ ἠχηρὰ λόγια ποῦ συνεκλόνησαν πάντοτε τὴν Ἑλλάδα, ἐδημιούργησαν τὰ μεγαλήτερα ἰδανικά, ἀνέδειξαν ἥρωας καὶ γίγαντας καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπεθεμελίωσαν ὅ,τι ἐθεωρεῖτο κρημνισμένο καὶ νεκρό

Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν Ῥήγα καὶ τὸν Ὑψηλάντη καὶ τελειόνοντας μὲ τὸν Καποδίστριαν ἔχομεν τὰ ὅρια τῆς γιγαντομαχίας, ποῦ ἐνέπνευσεν ἡ πατρὶς καὶ ἐξετέλεσαν οἱ Πατριῶται διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἀναγέννησιν.

Ἀλλὰ τὴν πατρίδα εἶχαν γυμνώσει ἀπὸ τὰ κάλλη της οἱ ἄγριοι καὶ τοὺς ὡραίους βωμούς της εἶχαν συλήσει οἱ βάνδαλοι. Ἔπρεπε νὰ τονωθῇ, νὰ στολισθῇ, νὰ γίνῃ καὶ πάλιν ὡραία καὶ πλουσία. Νὰ τὸ ὄνειρον καὶ ὁ πόθος καὶ ἡ φιλοδοξία τῶν νέων Πατριωτῶν. Νὰ ἡ θρησκεία εἰς τὴν ὁποίαν ἀφιέρωσαν ὅλας τὰς δυνάμεις, ὅλας τὰς προσπαθείας, ὅλους τοὺς ἀγῶνας καὶ ὅλας τὰς θυσίας μιᾶς ὁλοκλήρου ζωῆς.

Ἀπὸ τὸν μικρὸν βιοπαλαιστήν, τὸν γυμνὸν καὶ ρακένδυτον ποῦ ξενητεύεται καὶ πεινᾶ καὶ στερεῖται κάθε ἄνεσιν διὰ νὰ ἀποκτήσῃ πλούτη καὶ θησαυρούς, ἕως τὸν γεννημένον εὐπατρίδην ποῦ μὲ τὸ φωτεινὸν πνεῦμα του ἐδιπλασίασε τὸν οἰκογενειακόν του πλοῦτον, ὅλοι ἕνα ἐπιδιώκουν σκοπόν. Πῶς νὰ ὑψώσουν ἕνα μαρμαρόκτιστο καὶ χρυσοστολισμένο μέγαρο μεγάλο ἢ μικρὸ διὰ νὰ ἐπαναφέρουν καὶ στεγάσουν τὴν ξενητευθεῖσαν ἀπὸ τὸν τόπον σοφίαν, διὰ νὰ ἱδρύσουν βωμοὺς γραμμάτων καὶ τεχνῶν, διὰ νὰ καλύψουν τὴν ἀνθρωπίνην δυστυχίαν, διὰ νὰ παρηγορήσουν τῆς τύχης τὰς ἀδικίας καὶ ἀθλιότητας.

Ὑπάρχουν Ἕλληνες ποῦ ἐπείνασαν, ἐστερήθησαν, ἐπεριφρονήθησαν, ἄνθρωποι ποῦ δὲν ἀπήλαυσαν καμμίαν εὐτυχίαν καὶ χαρὰν καὶ ποῦ ἐκοπίασαν καὶ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των ἀκόμη διὰ νὰ ἀποκτήσουν χρήματα καὶ νὰ τὰ πολλαπλασιάσουν. Καὶ ἔπειτα εἰς τὸ γῆρας των, ὅταν ἕνας λάκκος μόνον τοὺς περιμένει μὲ τὸ ἀνοικτὸ μαῦρο στόμα του, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ καλοῦν ἕνα συμβολαιογράφον ἢ γράφουν μόνη των μίαν διαθήκην μὲ πολλὰς ἀνορθογραφίας, ἀλλὰ καὶ μὲ πολὺ αἴσθημα καὶ μὲ καρδιά, γεμάτην ἀπὸ φανατισμὸν καὶ ἀγάπην ποῦ φθάνει συχνὰ τὰ ὅρια μιᾶς Ψοχοπαθείας.

Καὶ ἀφίνουν κληρονόμον τοῦ πλούτου των, τῶν θησαυρῶν των τὴν μεγάλην μητέρα, ποῦ ἦτο καὶ εἶναι μαζὶ καὶ ἡ μόνη καὶ μεγάλη ἐρωμένη τῆς ζωῆς των: **Τὴν Πατρίδα.**

Χάριν της ὑπῆρξαν σκληροί, ἄκαρδοι ἄπονοι, φιλάργυροι μέχρι στερήσεων καὶ πείνας. Χάριν της ὑπῆρξαν τυφλοὶ εἰς κάθε ὡραιότητα, εἰς κάθε φῶς, εἰς κάθε στοργήν, εἰς κάθε γοητείαν. Ἡ μάννα ποῦ τοὺς ἐγέννησε, ἡ γυναῖκα ποῦ τοὺς ἐμειδίασε καὶ θὰ τοὺς ἐγλύκαινε τὴν ζωήν, τὸ παιδὶ ποῦ θὰ ἐθέρμαινε τὸ ἄκληρον γῆρας των, κάθε χαρὰ καὶ κάθε πόνος ἐπέρασεν ἀπ' ἐμπρός των χωρὶς νὰ τοὺς ἐγγίσῃ, χωρὶς νὰ τοὺς συγκινήσῃ.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ μετὰ τὴν ἐθνικὴν τῆς Ἑλλάδος ἀποκατάστασιν **Πατριῶται.** Πατριῶται ὄχι ἀπὸ κενοδοξίαν, ἀπὸ ματαιότητα, ἀπὸ μεγαλομανίαν, ἀπὸ ψευτεπίδειξιν. Ἀλλ' ἀπὸ θετικισμόν, ἀπὸ ὑποχρέωσιν ἀπὸ πνεῦμα ἀλληλεγγύης καὶ ἀμοιβαίας ἀνταποδόσεως, ἀπὸ συναίσθησιν τοῦ τί ὑπῆρξε καὶ τί πρέπει νὰ γίνῃ πάλιν ἡ μεγάλη αὐτὴ μάννα, ἡ πατρίς.

Εἰς τὴν ψυχὴν καθ' ἑνὸς ἀπὸ αὐτοὺς ὅσον μικρὸς καὶ ταπεινὸς καὶ ἐὰν εἶναι, ὑπάρχει ριζωμένον τὸ αἴσθημα, τὸ ἔνστικτον τῆς πατριωτικῆς Ἀλληλεγγύης. Μέσα εἰς τὸ ἀκαλλιέργητον πνεῦμα των, μέσα εἰς τὴν σκέψιν των ποῦ δὲν ἐλέπτυνε καὶ δὲν ἐπελέκησεν ἡ μελέτη, μία μόνον ἰδέα ἀνθίζει καὶ ἁπλόνεται δυνατὴ καὶ κυρίαρχος: ἡ ἀπόδοσις εἰς τὴν πατρίδα τῆς παλαιᾶς ἐμμορφιᾶς της. τῆς παλαιᾶς δόξης της.

Εἶναι οἱ εὐγενικώτεροι ψάλται, οἱ καλλίτεροι ποιηταί, οἱ ρωμαντικώτεροι τροβαδοῦροι μιᾶς ἀγάπης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὅμως ἔχουν καὶ αὐτοὶ πολλὰ νὰ κερδίσουν, πολλὰ νὰ ὠφεληθοῦν.

Σοῦ δίδω τὸν ἱδρῶτα, καὶ τοὺς κόπους καὶ τὰ πλούτη μου, γιὰ νὰ προσθέσω καὶ ἐγὼ ἕνα νέον κόσμημα εἰς τὴν ἐμμορφιά σου ποῦ ἀνασταίνεται καὶ πάλιν, ἕνα μικρὸ φῶς εἰς τὸ μεγάλο ἀκτινωτόν. Σὲ θέλω ὡραίαν καὶ μεγάλην καὶ δυνατὴν γιὰ νὰ μὲ τιμᾶς καὶ νὰ μὲ δοξάζῃς μὲ τὴν δόξαν σου, γιὰ νὰ μοῦ κληρονομήσῃς τοὺς παλαιοὺς τῆς ἀρχοντιᾶς σου τίτλους, ποῦ εἶναι οἱ πειὸ γνήσιοι καὶ οἱ πειὸ αὐθεντικοὶ ἀπὸ ὅλας τὰς περγαμηνὰς τῶν νεωτέρων βαρβάρων, ποῦ σὲ διεδέχθησαν.

Ποτὲ καὶ εἰς κανένα ἀπὸ τοὺς νεωτέρους λαοὺς τὸ αἴσθημα τῆς πατριωτικῆς Ἀλληλεγγύης δὲν ἔφθασε τόσον ὑψηλά. Καὶ ἂν τὰ ἀστήρευτα τῆς Πεντέλης στήθη δὲν μᾶς ἔδωκαν ἀκόμη νέους Ἰκτίνους καὶ Παρθενῶνας. ἐστόλισαν ὅμως τὴν χώραν μὲ νέους βωμοὺς τῆς Ἐπιστήμης. μὲ νέα παλάτια τῆς ἐμμορφιᾶς καὶ τῆς ἀγάπης, κληρονομίαν τῆς Πατριωτικῆς ἀλληλεγγύης τῶν ταπεινῶν καὶ ἀσήμων παιδιῶν της.

Τὸ ἔργον τούτων μένει νὰ συμπληρώσῃ νέα γενεὰ **Πατριωτῶν,** εἰς ἄλλην κλίμακα καὶ ὑπὸ συνθήκας ἐντελῶς διαφορετικάς. Ἡ Πατρὶς σήμερον ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ ἐνέσεις τονωτικάς, ἀπὸ αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ. ἀπὸ ἀκμὴν καὶ ἀντοχὴν ὑγείας καὶ ἀπὸ οἰκονομικὴν εὐρωστίαν διὰ νὰ σώσῃ ὅ,τι τῆς ἀνήκει καὶ νὰ γίνῃ νέος φραγμὸς εἰς νέας ἐπιδρομὰς βαρβάρων. Ἐμπρὸς λοιπὸν **οἱ νέοι Πατριῶται.**

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΥΑΛΙΑΣ

Τὴν ἐποχὴ ποῦ τὸ δρεπάνι τοῦ θεριστοῦ ἁπλώνει τὰ τελευταῖα στάχυα χάμω στὸ χωράφι, ὅταν ὁ ἥλιος δίνει στὴς ἐξοχὲς ἕνα χρυσοκίτρινο χρῶμα, ἕνα λουλούδι ἀνθίζει μακρυὰ σ' ἀκρογυάλι καὶ τ' ἀγεράκι μοσχοβολᾶ ἀπ' τὴ γλυκειὰ μυρωδιὰ ποῦ σκορπίζει γύρω του. Φυτρόνει μονάχο ἀνάμεσα στοὺς βράχους, καὶ αὐτοὶ σὰν καλοὶ γίγαντες τὸ προφυλάττουν ἀπ' τὴς καυστικὲς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, κ' ἐμποδίζουν τὸν ἄνεμο νὰ φυσσᾶ μὲ πολὺ δύναμι ἐπάνω του. Μόλις βρίσκει ὅσο χῶμα χρειάζεται γιὰ νὰ στερεώσῃ τὴς μικρές του ρίζες καὶ δὲν ἐγνώρισε ποτὲ ἄλλη δροσιὰ

ἀπὸ τὴς ἁλμυρὲς σταλαγματιὲς ποῦ πέφτουν ἐπάνω του, ὅταν τὸ κῦμα ἀφρίζει καὶ κτυπᾶ μὲ ὁρμὴ τὴν ἀκροθαλασσιά. Καὶ ὅμως λάμπει ἀπὸ εὐμορφιὰ τὸ μικρὸ λουλουδάκι, λὲς καὶ καταλαβαίνει πῶς μὲ τὸ ὠχρὸ τριανταφυλλὶ χρῶμα του στολίζει τὴν ξερὴ ὄχθη.

«Δύστυχο λουλουδάκι» εἶπα ὅταν τὸ εἶδα μιὰ μέρα, ποῦ περνοῦσα ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος: «κρῖμα εἶναι ν' ἀνθίζῃ μιὰ τέτοια ὡμορφιὰ σ' αὐτὸν τὸν ἔρημο τόπο. Δὲν ἔρχεται κανὲς ἐδῶ νὰ σὲ θαυμάσῃ, καὶ ὁ ἀέρας πέρνει τὴν μυρωδιά σου. Ἔλα μαζύ μου νὰ εὕρῃς τὴν εὐτυχία. Ἡ ἐρημιὰ δὲν εἶναι γιὰ σένα. Καὶ τὸ ἔφερα σ' ἕνα μεγάλο περιβόλι γεμάτο ἀπὸ σπάνια λουλούδια μὲ δροσερὰ χρώματα. Ὅταν τὸ εἶδαν σήκωσαν περήφανα τὰ κλαδιά τους σὰν νὰ τὸ περιφρονοῦσαν, σὰν νὰ ἤθελαν νὰ διαμαρτυρηθοῦν ἐπειδὴ ἐφύτευσα κοντά των ἕνα τόσο ταπεινὸ χορτάρι.

Καὶ τὸ λουλοῦδι ποῦ τόσο ἐθαύμαζα ὅταν ἦταν στὴν ἐρημιά, μοῦ ἐφάνηκε ἔξαφνα ἀσήμαντο, ἄσχημο σχεδὸν μὲ τὰ μαραμένα ἄνθη του, ποῦ ἔγερναν σὰν νὰ νοσταλγοῦσα γιὰ τὴν παλιά των πατρίδα. Ὅταν τὴν ἄλλη μέρα ἐπῆγα πάλι στὸ περιβόλι τὸ νῦρα πεσμένο χωρὶς ζωή, ἐπάνω στὴν πράσινη χλόη. Ἡ ἀκτίνες τοῦ ἥλιου ἐξήραναν τὰ ἄνθη του καὶ ἡ μικραίς του ρίζαις ἀσυνήθιστες στὸ ἄφθονο νερὸ ἐσάπισαν.

Φτωχὸ λουλουδάκι, θέλησα νὰ τὸ κάμω εὐχισμένο καὶ τὸ θανάτωσα. Δὲν εἶταν καμωμένο γιὰ νὰ ζήσῃ μὲ πολυτελῆ λουλούδια, καὶ θὰ ἄνθιζε ἀκόμη εὐτυχισμένο ἂν τὸ ἄφινα κάτω ἀπὸ τοὺς μεγάλους βράχους σ' τὴν ξερὴ ἀκρογυαλιά.

ΜΙΡΑΝΤΑ

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τὰ πρῶτα ἱδρύματα.

Ἡ δρᾶσις τῶν Ἑλληνίδων χρονολογεῖται εὐθὺς ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐθνικῆς μας ἀναγεννήσεως. Δρᾶσις καθαρῶς φιλανθρωπικὴ κατ' ἀρχάς, δρᾶσις προόδου καὶ προβλεπτικῆς φιλανθρωπίας κατὰ τὰ τελευταῖα τριάντα ἔτη.

Πρῶτον ἵδρυμα γυναικεῖον καθαρῶς φιλανθρωπικὸν εἶναι τὸ Ἀμαλίειον Ὀρφανοτροφεῖον, μὲ ἱδρύτριαν τὴν πριγκήπισσαν Ἀλεξάνδρου Σούτσου καὶ προστάτριαν τὴν πρώτην βασίλισσαν τῆς Ἑλλάδος Ἀμαλίαν, ἐξ ἧς καὶ ὠνομάσθη. Ἡ χολέρα τοῦ 1856 εἶχε τότε ἐρημώσει τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, μὲ τὸν μικρὸν ἀκόμη πληθυσμὸν καὶ τὰ ἴχνη τῆς σκληβιᾶς, τὰ ὁποῖα ἡ νέα κατάστασις δὲν εἶχεν ἐντελῶς ἐξαλείψει.

Θύματα τῆς χολέρας πολλὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ εὑρέθησαν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην εἰς τοὺς πέντε δρόμους, ὀρφανὰ ἀπὸ μητέρα καὶ πατέρα καὶ ἔρημα.

Συνῆλθον τότε ὅλαι αἱ ἐξέχουσαι Ἑλληνίδες τῆς ἀρτισυστάτου κοινωνίας τῶν Ἀθηνῶν, δι' ἐράνων τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος Ἑλλήνων κατωρθώθη νὰ εἰσπραχθοῦν τόσα χρήματα, ὥστε καὶ μέγαρον πολυτελὲς νὰ ἱδρυθῇ καὶ κεφάλαια προϊόντος τοῦ χρόνου νὰ συλλεχθοῦν τόσα, ὥστε σήμερον ἡ περιουσία τοῦ Ὀρφανοτροφείου νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 2—3 ἑκατομμύρια.

Εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον ἀνατρέφονται καὶ διαιτῶνται ἔκτοτε πλῆθος ὀρφανῶν κορασίδων αἱ ὁποῖαι διδάσκονται οἰκοκυρεό, ἀσπρόρρουχα, κεντήματα καὶ νταντέλες. Κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσιν ἔτη ἡ πρόεδρος τοῦ Ὀρφανοτροφείου κ. Ἰφιγένεια Συγγροῦ ἵδρυσεν εἰς τὸ κτῆμα της τοῦ Ὠρωποῦ ἐξοχικὸν παράρτημα τοῦ Ὀρφανοτροφείου, εἰς τὸ ὁποῖον διαιτῶνται καὶ ἀνακτοῦν τὴν ὑγείαν των αἱ πάσχουσαι ἀπὸ κληρονομικὰ ἢ χρόνια νοσήματα ὀρφαναί.

Φιλόπτωχοι Ἑταιρείαι.

Ὅσον αἱ Ἀθῆναι ἐξετείνοντο καὶ ἐπολλαπλασιάζοντο εἰς πληθυσμόν, τόσον καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν πτωχῶν ηὔξανε. Αἱ μικραὶ προσωπικαὶ συνδρομαὶ δὲν ἐπήρκουν πλέον εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν πτωχῶν τῆς πόλεως. Κυρίαι καὶ πάλιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ Πρόεδρον τὴν κ. Ναταλίαν Σούτσου προέβησαν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, ἡ ὁποία παρέχει εἰς μὲν τοὺς πτωχοὺς ἀσθενεῖς γάλα ἰατρὸν καὶ φάρμακα, εἰς δὲ τὰς πολὺ πτωχὰς οἰκογενείας μικρὰς χρηματικὰς συνδρομάς. Φιλόπτωχοι Ἀδελφότητες ἱδρύθησαν ἀργότερα εἰς πολλὰς Ἐπαρχιακὰς πόλεις.

Μετὰ τὴν Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα ἱδρύθη καὶ ἡ Ἐλεήμων Ἑταιρεία, χάρις εἰς γενναίαν δωρεὰν τοῦ Μεγάλου Εὐεργέτου τῶν Ἀθηνῶν Ἀνδρέου Συγγροῦ, ὅστις ἵδρυσε τὸ Πτωχοκομεῖον καὶ Γηροκομεῖον Ἀθηνῶν, εἰς τὸ ὁποῖον διαιτῶνται περὶ τοὺς 300 πτωχοὶ γέροντες καὶ τῶν δύω φύλων. Τὸ Πτωχοκομεῖον διευθύνει συμβούλιον Κυριῶν, ὑπὸ Πρόεδρον τὴν κ. Ἐλμίναν Νάζου καὶ Ὑψηλὴν Προστάτιδα τὴν Βασίλισσαν Ὄλγα τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα εἶναι συνδεδεμένον μὲ κάθε ἀγαθοεργίαν καὶ φιλανθρωπικὴν δρᾶσιν τῶν Ἑλληνίδων κατὰ τὰ ἔτη τῆς βασιλείας της.

Ἡ ἐν Χριστῷ Ἀδελφότης.

Τὸν τίτλον αὐτὸν φέρει σωματεῖον Κυριῶν ὑπὸ Ὑψηλὴν μὲν Πρόεδρον καὶ ἱδρύτριαν τὴν Α. Μεγαλειότητα τὴν Βασίλισσαν Ὄλγαν, ἐνεργὸν δὲ Πρόεδρον τὴν κ. Ἐλμίναν Νάζου.

Ἡ ἐν Χριστῷ Ἀδελφότης ἱδρύθη πρὸς παροχὴν συνδρομῶν εἰς τοὺς φυλακισμένους καὶ βελτίωσιν ἐν γένει τῆς καταστάσεως τῶν φυλακῶν. Δι' ἐνεργειῶν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Ὄλγας ὁ μέγας εὐεργέτης Γ. Ἀβέρωφ προσέφερε δωρεὰν ἐκ δύω περίπου ἑκατομμυρίων, διὰ τῶν ὁποίων ἱδρύθησαν αἱ Γυναικεῖαι φυλακαὶ καὶ τὸ Ἐφηβεῖον. Πρότυπα τελειότητος καὶ ὀργανώσεως μὲ πλήρη συνεργεῖα, μὲ σχολεῖον, μὲ ἐκκλησίαν. Τὰ δύω ἱδρύματα ἀνεπλήρωσαν μεγάλην ἀνάγκην διὰ τῆς συγκεντρώσεως ὅλων τῶν φυλακισμένων γυναικῶν τοῦ κράτους εἰς τὰς γυναικείας φυλακὰς καὶ ὅλων τῶν Ἐφήβων μέχρις ἡλικίας δέκα ὀκτὼ ἐτῶν εἰς τὸ Ἐφηβεῖον.

Καὶ τὴν μὲν συντήρησιν καὶ ἐπιτήρησιν τῶν φυλακισμένων ἀνέλαβε τὸ κράτος, τὴν μόρφωσιν ὅμως καὶ ἠθικοποίησιν αὐτῶν ἔχει ἀναλάβει τὸ Συμβούλιον τῶν Κυριῶν. Εἰς τὸ Ἐφηβεῖον οἱ φυλακισμένοι ἔφηβοι διδάσκονται ξυλουργικήν, ὑποδηματοποιΐαν, σιδηρουργικὴν κ. λ. Εἰς δὲ τὰς γυναικείας φυλακὰς ὑφαντουργίαν, ραπτικὴν ἀσπρορρούχων, νταντέλες, κέντημα κ.τ.λ.

Ἐργαστήριον Ἀπόρων Γυναικῶν.

Πρῶτον ἵδρυμα γυναικείας προβλεπτικότητος εἶναι τὸ πρὸ σαράντα ἐτῶν ἱδρυθὲν Ἐργαστήριον τῶν Ἀπόρων Γυναικῶν, τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Καλλιόπης Κεχαγιᾶ καὶ μὲ συνεργασίαν κυριῶν ὑπὸ Πρόεδρον μὲν ἀρχικῶς τὴν Ἑλένην Σκουζέ, διάδοχον αὐτῆς τὴν κ. Ἀλεξ. Μαυροκορδάτου καὶ νῦν Πρόεδρον τὴν κ. Ἰφιγένειαν Συγγροῦ, εἰς δωρεὰν τοῦ συζύγου τῆς ὁποίας ὀφείλεται αὐτὸ τὸ ἵδρυμα τοῦ Ἐργαστηρίου ὡς καὶ τὸ ἐν αὐτῷ ἱδρυθὲν καὶ λειτουργοῦν Συσσίτιον.

Εἰς τὸ Ἐργαστήριον παρέχεται ἐργασία πρὸς ἀπόρους γυναῖκας εἴτε εἰς τὸ Τμῆμα Ὑφαντουργείων, ὅπου κατασκευάζονται τάπητες ἐγχώριοι μὲ σχέδια Ἑλληνικά, ὑφάσματα μεταξωτὰ διὰ φορέματα, σάρπες κ. λ. εἴτε εἰς τὰ κλωστήρια ὅπου προετοιμάζονται τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ μετάξια διὰ τὴν ὑφαντικήν, εἴτε εἰς τὸ Τμῆμα ἀσπρορρούχων, νταντελῶν καὶ κεντημάτων, εἰς τὸ ὁποῖον κατασκευάζονται ὡραῖαι καὶ πολυτελεῖς προῖκες.

Τάξεις Σχολείου προκαταρκτικοῦ παρέχουν στοιχεῖα ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰς μικρὰς ἐργάτιδας, ὁλόκληρον δὲ τμῆμα πωλήσεως ἀπασχολεῖ γυναικεῖον προσωπικόν, ὅπως καὶ ἡ λοιπὴ ἄλλως ὑπηρεσία τοῦ Ἐργαστηρίου.

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Εἰς τὸ καφενεῖο τῆς προκυμαίας τοῦ Μπουγιούκτερε, ἔπιναν τοὺς ναργιλέδες καὶ τοὺς καφφέδες των Τοῦρκοι καὶ χριστιανοὶ μαζή, καὶ ἐθαύμαζαν ὅπως θαυμάζουν οἱ Ἀνατολῖται τὴς ἐμμορφιὲς ποῦ ἦσαν σκορπισμένες ἐπάνω εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κάτω εἰς τὸ κῦμα τοῦ Βοσπόρου.

Δύο τρεῖς Τοῦρκοι γέροι μὲ ἄσπρα γένεια καὶ ἄσπρα σαρίκια ἐφαίνοντο σὰν κοιμισμένοι, μὲ μάτια μισόκλειστα, ἡδονικά, ἀκίνητοι σὰν ἀνδρείκελλα, παρμένα ἀπὸ τὸ Ἐθνολογικὸν Μουσεῖον τῆς Σταμπούλ.

Πάρα πέρα πέντε ἓξ ἀξιωματικοί, ὅλοι νεόβγαλτοι τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς, ποῦ δὲν διεκρίνοντο ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους παρὰ ἀπὸ τὴς στολὲς τὴς κλειστὲς ἕως τὸν λαιμό, καὶ τὰ κόκκινα φεσάκια των παρακολουθοῦσαν τὰ ὡραῖα κορίτσια εἰς τὰ γέλοια καὶ τὰς κινήσεις των.

Ὁ καθένας ἐδιάλεγε καὶ ἀπὸ μιὰ δική του σύμφωνα μὲ τὰ γοῦστα καὶ τὴς προτιμήσεις του, καὶ κατάστρωναν ὅλοι μαζὴ σχέδια ἐπιθέσεως, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ κυριώτατον μέρος ἔπαιζαν οἱ ξένες γκουβερνάντες.

Νεότουρκοι ἕνας κι' ἕνας ἦσαν εὐτυχεῖς, γιατί τώρα πειὰ μὲ τὴς νέες ἰδέες εἰς τὴν καλὴ κοινωνία τοῦ Σταμπούλ, ἀπὸ τὸ χαρέμι τοῦ παληοῦ καιροῦ εἶχε μείνει μόνο τὸ καφάσι,

καὶ ἕνα φανταστικὸ γιασμάκι, λεπτότερο καὶ πειὸ ἀέρινο καὶ ἀπὸ τὰ βέλα τῶν χριστιανῶν.

Ὅταν τὰ κορίτσια πέρασαν ἀπὸ μπροστά τους, κάποιος ἀπὸ τοὺς νέους, εἶπε βλέποντας κατάματα τὴν ὤμορφη κόρη τοῦ πασσᾶ.

— Αὐτὴ εἶναι δική μου. Ὁ πατέρας μου θὰ τὴν ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Πασσᾶ γιατί εἶναι ἡ πειὸ ὤμορφη κοπέλλα τῆς Πόλης.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἐπρόφθασε ν' ἀκούσῃ ὁ Στέφας, ποῦ εἶχε σταματήσει ἐμπρὸς στὸ τραπέζι τῶν ἀξιωματικῶν γιὰ νὰ τὴν ἰδῇ ἄλλη μιὰ φορὰ κατάματα, καὶ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ προσέξῃ περισσότερο.

Ἐγύρισε τότε ὑπερήφανα καὶ προκλητικὰ καὶ εἶδε τὸν νέο ἀξιωματικό.

Ὕστερ' ἀπὸ μένα ἐφάνηκε νὰ λέῃ τὸ βλέμμά του, ἂν τὸ θελήσω καὶ τὸ θελήσῃ, ἱκανοποιημένος γιατί αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ νέα εἶχε τινάξει ματιες γεμάτες φωτιὰ καὶ φλόγα.

Τὸ τελευταῖο βαποράκι ἐσφύριξε στὴν Προκυμαία καὶ τὰ κορίτσια πρῶτα στὴ γραμμή, μαζὴ μὲ τὴς δασκάλες των ἐπέρασαν τὴν μικρὴ ξύλινη γέφυρα καὶ εὑρέθηκαν στὸ κατάστρωμα, ἡσυχες τώρα καὶ σοβαρὲς ἐμπρὸς εἰς τοὺς γονεῖς των, ποῦ εἶχαν ἔλθει ὡς ἐκεῖ γιὰ νὰ πάρουν τὰ παιδια των καὶ νὰ βγοῦν εἰς τὰ Καβάκια, ὅπου ὁ Ἰμπρ. Πασσᾶς εἶχε προσκαλέσει εἰς ἐξοχικὸ δεῖπνο τοὺς πειὸ ἐκλεκτοὺς συναδέλφους του.

Ὁ Στέφας ἐπήδησε κι' αὐτὸς στὸ βαπόρι, ἀποφασισμένος νὰ εὕρῃ τρόπον νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὴ νέα του φίλη. Ἀλλὰ τὰ σχέδιά του εναυάγησαν.

Ἡ σάλα τοῦ βαποριοῦ εἶχε νοικασθῇ ἀπὸ τὸν Πασσᾶ γιὰ τὰ χαρέμια τῶν προσκεκλημένων του καὶ δὲν ἐπετρέπετο εἰς κανένα ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτας ἡ εἴσοδος.

Ἀντικρὺ στὰ Καβάκια ἐβγῆκεν ὅλη ἡ συντροφιά, πρῶτα οἱ ἄνδρες καὶ ἔπειτα τὰ χαρέμια.

Μία θαυμασία ἐξοχικὴ βίλλα, ὅλη ἀπὸ ἄσπρο ντάντελωτὸ μάρμαρο ἐλαμποκοποῦσε 'σὰν πολύτιμο κόσμημα μέσα εἰς ἕνα ἀπέραντο περιβόλι, στολισμένο μὲ πολύχρωμα βενέτικα φαναράκια ποῦ ἐσχημάτιζαν ἄλλοῦ χρυσὲς γκυρλάντες καὶ ἀλλοῦ φωτεινοὺς ὁλοκόκκινους καταρράκτας ποῦ ἔρθαναν ὡς κάτω εἰς τὴν παραλία.

Τέντες ὁλοκόκκινες ἢ κάτασπρες, ποῦ ἁπλόνουνταν 'σὰν συνοδείες ἀπὸ κύκνους ἢ σὰν κολοσσαῖες ἀναμῶνες, κατέβαιναν ἀπὸ τὸ ὕψωμα τῆς βίλλας, χωρισμένες ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος της.

Φωτισμένες μὲ τρόπον περίεργον, ἀπὸ φωτεινὲς ἐσωτερικὲς ἀλυσίδες, ἐλάμπαν σὰν parterres ἀπὸ λουλούδια ἐξωτικὰ ὡς κάτω 'στὴν θάλασσα τοῦ Βοσπόρου ὅπου ἐκαθρεπτίζοντο 'σὰν ἀνεστραμμένες ἄσπρες καὶ κόκκινες ἡ στεφάνες των μέσα 'στὸ νερό.

Τὰ χαρέμια ὡδηγήθησαν κάτω ἀπὸ τῆς ἄσπρες τέντες καὶ οἱ ἄνδρες εἰς τὴς κόκκινες

Μεταξὺ ὑπὸ τὸν ἀνοικτὸ οὐρανὸ ἦσαν τοποθετημένες δύο ὀρχήστρες, ἡ μιὰ στρατιωτικὴ πρὸς τὸ μέρος τῶν πασσάδων καὶ ἡ ἄλλη τσιγγάνικη πρὸς τὸ μέρος τῶν χαρεμιῶν.

Ἡ στρατιωτικὴ ἔπαιζε πότε τούρκικα καὶ πότε γερμανικὰ ἐμβατήρια. Καὶ ἡ τσιγγάνικη ἔπαιζε σκοποὺς Ἀνατολίτικους γεμάτους πόνο καὶ πάθος.

Τρεῖς τέσσερες γυναῖκες χονδρές, βαμμένες, μὲ τὸ κεφάλι σκεπασμένο, μὲ μικρὰ ὁλόχρυσα φεσάκια καὶ μὲ μαλλιὰ εἰς ἄπειρες πλεξουδίτσες ποῦ ἐκυλοῦσαν 'στοὺς ὤμους των καὶ στὴς πλάτες των 'σὰν μικρὰ φείδια, κοκκινισμένα ἀπὸ κηνά, ἔπως ἦσαν κα τὰ χέρια των κα τὰ νύχια τῶν γυμνῶν ποδαριῶν των.

Ἦσαν ἡ χορεύτριες καὶ ἐστιφογύριζαν κάτω ἀπὸ τὴς λευκὲς τέντες, μὲ ἕνα ντέφι 'στὰ χέρια μὲ τὴ κοιλιὰ γυμνὴ καὶ σκεπασμένη μ' ἕνα τριανταφυλλὶ τούλι, μὲ τὸ στῆθος στολισμένο ἀπὸ φλωριά, μὲ σαλβάρια ὁλομέταξα. Εἰς τὸν χορό των τὸν χαῦνο, τὸν ἡδονικό, δὲν ἐκινεῖτο τὸ σῶμα, δὲν ἐπετοῦσαν τὰ πόδια, δὲν ἐλάμβανε καμμιὰ ἔκφρασι τὸ πρόσωπο.

Τὰ μάτια λιγωμένα, μισόκλειστα δὲν ἐσκόρπιζαν καμμιὰ ἀκτῖνα, κανένα φῶς, κανένα ἐσωτερικὸ αἴσθημα, κανένα ψυχικὸ πόθο. Γιατί ἡ γυναῖκες αὐτὲς δὲν εἶχαν ἁπλούστατα οὔτε ψυχή, οὔτε αἴσθημα, οὔτε πόθο.

Ὅλος ὁ χορός των ἦτο μιὰ τρεμούλα ρυθμική, μεθοδικὴ τῆς κοιλιᾶς, ποῦ πότε ἐφούσκωνε καὶ ἐτεντώνετο πρὸς τὰ ἔμπρὸς καὶ πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ ἄλλοτε ἐγίνετο πλαδαρὴ καὶ ἐβαθούλωνε 'σὰν ἄσκ ποῦ τοῦ ἀφῆρεσαν τὸν ἀέρα καὶ ἐρρυτιδώνετο ἄσχημα, κάτω ἀπὸ τῆς χρυσὲς ἀλυσίδες καὶ τὰ φλωριὰ ποῦ τῆς ἐκολλοῦσαν, ἐνόσω προχωροῦσεν ὁ χορός.

Ἀπὸ τὸ βαποράκι ποῦ ἐπερίμενε νὰ πάρῃ εὐθὺς μετὰ τὸ φαῖ τὸν Φερὶ Πασσᾶ, ὑπουργὸν τότε τῶν ἐσωτερικῶν, ὁ Στέφας μὲ τὸ τηλεσκόπιο τοῦ πλοιάρχου, φίλου παλιοῦ τοῦ πατέρα του, ἔβλεπεν ὅλη τὴ μεγαλοπρέπεια τῆς ἑορτῆς, ὅλην τὴν πολυτέλειαν τοῦ γεύματος, ζητῶντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ ν' ἀνακαλύψῃ τὴν μυθικὴ τουρκοπούλα, ποῦ ἔζοῦσε 'σὰν τὴς βασιλοπούλες τῶν παραμυθιῶν μέσα σὲ τόσο πλοῦτο καὶ σὲ τόση πολυτέλεια.

Ἔξαφνα ἐπάνω 'ψηλὰ ἀπὸ τῆς ἄσπρες τέντες καὶ γύρω ἀπὸ ἕνα ὁλοκόκκινο φῶς διέκρινε

τὴς ὁλόασπρες σιλουέττες τῶν κοριτσιῶν, μὲ τὰ γιασμάκια των 'σὰν λευκὰ πτερὰ νὰ κυματίζουν εἰς τοὺς ὤμους των, μέσα εἰς τοὺς γύρους ἑνὸς ὁλότρελλου βάλς, ποῦ ἐσυνώδευεν ἡ τουρκικὴ ὀρχήστρα μὲ τὰ ἔγχορδα τὰ ὁλόχρυσα ὄργανα.

Ἡ καρδιὰ τοῦ νέου ἐχτυποῦσε δυνατὰ καὶ ἕνας πόθος τρελλὸς τὸν ἐκυρίευσε. Νὰ πέσῃ στὴ θάλασσα, νὰ κολυμβήσῃ ὡς τὴν ἀκρογυαλιά, νὰ συρθῇ ἀνάμεσα στὰ δένδρα καὶ τοὺς θάμνους τῆς βίλλας καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀγάπη του, ὡς τὸ κορίτσι ἐκεῖνο, ποῦ τὸν ἔκανε 'σὰν τρελλό.

Ὁ δεύτερος πλοίαρχος ἕνας λεβαντῖνος τεταραρασμένος, ποῦ παρακολουθοῦσε κι' αὐτὸς τὴν ἀφάνταστη αὐτὴ ἑορτή, 'σὰν νὰ ὑποπτεύθη τί πόθους ἐγεννοῦσε στὴν ψυχὴ τοῦ νέου τὸ θέαμα αὐτό, ἤρχισε νὰ τοῦ διηγῆται ἰδικές του ἱστορίες, μὲ τὴς τουρκοπούλες, ποῦ εἶχε ταξειδέψῃ καὶ ποῦ ξέφευγαν τὴν νύκτα ἀπὸ τὴς καμπίνες τους καὶ ἐπήγαιναν νὰ τὸν εὕρουν σὲ μιὰ μικρὴ καμαρούλα τοῦ λοστρόμου, ἄφοβες, τολμηρές, ὅλες φωτιὰ καὶ τρέλλα, ἀξέχαστες εἰς ἡδονὴ καὶ μέθη.

— Δὲν θὰ μπορούσαμεν νὰ βγοῦμεν ἔξω μὲ ἕνα κάϊκι, εἶπεν ὁ Στέφας καὶ νὰ πηδήσωμεν μέσα 'στὴ βίλλα χωρὶς νὰ μᾶς ἰδῇ κανείς;

— Ἡμεῖς μέσα; Μὰ αὐτὴ θὰ ἦταν τρέλλα, γιατί βέβαια αὐτὴ θὰ ἦταν ἡ τελευταία μας νυχτιά, ἂν μᾶς ἔπιαναν. Καὶ ὕστερα τί ἀνάγκη! Ὅλες αὐτὲς ἡ ἀσπροφόρες θὰ γυρίσουν μὲ τὴν Ἐγγλέζα τὴν γυναῖκα τοῦ Πασσα, μαζὴ μὲ τὸν Φερὶτ μπέη, γιατ. ποτὲ ἡ Εὐρωπαία αὐτὴ δὲν ἐσυνείθισεν εἰς τὰ τούρκικα γλέντια, καὶ ποτέ της δὲν μένει περισσότερο ἀπὸ μιὰ ὥρα εἰς τὰ πανηγύρια ποῦ δὲν ὑπάρχουν Εὐρωπαῖοι.

Καὶ πραγματικῶς μετὰ μιὰ μόλις ὥρα, εὐθὺς ποῦ ἐτελείωσε τὸ γεῦμα, δύο κάϊκια στολισμένα, μὲ βενέτικα κάτασπρα φαναράκια, 'σὰν ἀστερισμοὶ ποῦ ἔπεσαν ἔξαφνα ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἐξαπλώθηκαν ἀπὸ τὴν προκυμαία τῆς βίλλας καὶ 'σὰν φωτεινὲς σαΐτες μέσα εἰς ὀλίγα λεπτὰ εὑρέθηκαν κάτω ἀπὸ τὸ ὁλόλευκο βαποράκι.

Τὴν στιγμὴ αὐτὴ εἰς τὴν παραλία ἐστροβιλίσθηκαν ἔξαφνα μῦλοι χρυσοῖ, καὶ ἐσχηματίσθηκαν ροζέτες 'σὰν ἀπὸ φωτεινὰ ζαφείρια καὶ ἐπετάχθηκαν εἰς τὸν ἀέρα ἄστρα καὶ ἥλιοι κόκκινοι καὶ πράσινοι, θέαμα μαγευτικὸ τῶν ματιῶν, ἀπὸ τὰ ὡραιότερα.

Και μαζὴ μ' αὐτὰ διὰ μιᾶς ἡ θάλασσα ἐγέμισεν ἀπὸ φωτεινὰ μεγάλα πολύχρωμα ψάρια καὶ ἀπὸ κροκοδείλους μὲ ἀπέραντα χρυσᾶ στόματα καὶ ἀπὸ κύκνους λευκοὺς ποῦ ἐκολυμποῦσαν γύρω ἀπὸ τὰ δυὸ καΐκια τῶν Τούρκων μεγιστάνων, φορτωμένοι ἀπὸ μπουκέτα, ἀπὸ τριαντάφυλλα κα' κρίνους, πυροτεχνήματα, ποῦ ὁ πασσᾶς ἔφερνεν ἀπὸ τὸ Παρίσι δρὸ φορὲς τὸ χρόνο εἰς τὴν ἀνοιξιάτικη καὶ φθινοπωρινὴ ἑορτὴ πειὸ ὡραῖες ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴς Σουλτανικὲς ἑορτὲς τοῦ μπαϊραμιοῦ.

Ἡ λευκὴ συνοδεία τῶν κοριτσιῶν μὲ τὴς δασκάλες ἀνέβηκεν ἀπὸ τὴν πρώτη σκάλα, ὕστερα ποῦ εἶχεν ἀνέβῃ ὁ ὑπουργὸς μὲ τὴν Κουΐν καὶ τὴν ἀκολουθία του ἀπὸ τὴν δεύτερη. Ἡ ὁμιλία ἐγίνετο Ἀγγλικὰ καὶ ὁ πασσᾶς ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὸ θέαμα, ἐπρόσφερε μιὰ ὡραία ἀνθοδέσμη φερμένη ἐπίτηδες ἀπὸ τὸν Μπουγιούκτερε, εἰς τὴν Κουΐν. Μὲ τὴν ἐπιρροή της καὶ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις της, τῆς ἔλεγε 'σὰν νὰ ἦτον μάγισσα, εἶχεν ἀλλάξῃ ἡ ζωὴ τῶν χαρεμιῶν καὶ τὸ σπῖτι τοῦ Ἰμπρ. Πασσᾶ ἦταν παράδεισος χαρᾶς καὶ ὀμμορφιᾶς γιὰ τοὺς φίλους του.

Ἐνῶ ὁ ὑπουργὸς ἦτο ἀκουμπισμένος 'στὸ παραπέτο τοῦ πλοίου ἀράδειαζε κομπλιμέντα εἰς τὴν ὡραίαν Ἀγγλίδα. Ἡ Νουριγὲ ἐσκάλωσε 'στὴ γέφυρα καὶ ἡ ἄλλες ἔτρεξαν ὀπίσω της γιὰ νὰ ἀπολαύσουν καλλίτερα τὴν χρυσῆ ὀπτασία τῶν πυροτεχνημάτων. Παρ' ὀλίγο δὲ νὰ ξεφωνήσῃ, ὅταν ἀντίκρυσε τὸν Στέφα στὸ πλάϊ τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ πλοίου. Ὥρμησε, ἐρρίχθηκεν ἐπάνω του, τὸν τράβηξε πρὸς τὴν καμαρούλα τῆς βάρδειας τοῦ ἀξιωματικοῦ, ἔρριξε τὰ δρό της χέρια 'στὸ λαιμό του καὶ τὸν ἐφίλησε μὲ τρέλλα 'στὸ στόμα. Ὅλα αὐτὰ ἔγιναν σὲ μιὰ στιγμή, ὥστε ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀξιωματικὸ ποῦ ἐρρίφθηκεν ἀμέσως ἐμπρὸς στὴν πόρτα κανὲν ἀπὸ τὰ κορίτσια ποῦ φθασαν κατόπιν τῆς, δὲν εἶδε τίποτε.

Ὁ Στέφας ἐνόμισεν ὅτι ὠνειρεύετο. Ὅταν ἐκείνη, ἀληθινὸ λευκὸ φάντασμα, ἐχάθηκεν ἀπ' ἐμπρός του καὶ ἔμεινε μόνος μὲ τὸν ἀξιωματικὸ ποῦ τοῦ ἔκλεισε μὲ τὸ σῶμά του τὸ πέρασμα πρὸς τὴν γέφυρα, κάτι 'σὰν χαρὰ καὶ φρίκη μαζή, 'σὰν μεγάλος πόνος καὶ μεγάλη ἡδονὴ ἐχύθηκεν ὡς τὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς του.

Τὰ λόγια ποῦ εἶχεν ἀκούσει πρωτήτερα εἰς τὴν προκυμαία τοῦ Μπουγιούκτερε ἀπὸ τὸν νέον τοῦ ἦλθαν ἀμέσως εἰς τὴν ἐνθύμησιν. Ἦταν λοιπὸν ξεσκολισμένη, γυμνασμένη εἰς τὴν τρέλλα αὐτὴ τοῦ πάθους, ποῦ τόσο τὴν ἐμεθοῦσε, ὥστε οὔτε νὰ βλέπῃ τοὺς κινδύνους, ἀλλ' οὔτε νὰ φοβᾶται, οὔτε νὰ ντρέπεται. Ἂν δὲν ἦταν αὐτὸς ἐκεῖ, καθόλου παράξενο νὰ συνέβαινε τὸ ἴδιο πρᾶγμα μὲ τὸν δεύτερο πλοίαρχο. «***Εἶχε κάμει τέτοιες τρέλλες μὲ τὸ Γιῶργο***» ἡ φρᾶσις αὐτὴ ἐκουδουνίζε στ' αὐτιά του 'σὰν πένθιμη μουσικὴ καὶ τὸν ἐπλήγωνε καὶ τὸν ἐπο-

Ὁρμητικὴ ἐπίθεσις Ἀγγλων στρατιωτῶν κατὰ τῶν Γερμανῶν.

νοῦσε καὶ τοῦ κατέστρεφε τὴν εὐτυχία ποῦ τοῦ εἶχεν ἔλθει ἔξαφνα, χωρὶς νὰ τὴν περιμένῃ.

Ὅταν ἔφθασεν ἡ ὥρα τῆς συνεντεύξεως ὁ Στέφας εἶχε χάσει μεγάλο μέρος ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν του τῆς πρώτης ἡμέρας. Ἡ συνάντησις τοῦ Μπουγιοόχτερε τὸν εἶχε ὑπερβολικὰ ἐπηρεάσει. Ἡ σκέψις του ὅπως εἶχε στραφεῖ τὴν τελευταία ἡμέρα εἰς τὴν μητέρα του, τὴν Ἄνναν, ἀκόμη καὶ τὴν Νίτσα τὴν γειτονοπούλα του, ἀγάπες καὶ συμπάθειες καὶ φλέρτ ποῦ εἶχαν στολίσει τὴν ζωήν του εἰς αὐτὴν τὴν στιγμή, τὸν εἶχαν κάμει ἀσυνείδητα νὰ νοσταλγῇ τὴν συμπαθητικὴ καὶ γλυκειὰ ἀτμοσφαῖρα ἀπὸ τὴν ὁποίαν θελληματικὰ ἀπεχωρίζετο.

Τὸ σαλονάκι ποῦ τὸν ἐδέχθηκε καὶ τὸν εἶχε ἀφίσει μόνον ἡ Mme Louise τοῦ ἐφάνηκε σὰν φυλακή. Ἦτο ὅλο ντραπαρισμένο ἀπὸ σκοῦρο πράσινο βελοῦδο καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη ἦτο κλεισμένο μὲ βαρειὰ παραπετάσματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν εἰσχωροῦσε οὔτε μία ἀκτῖνα ἡλίου. Παραβὰν δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἔκρυβαν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ντιβάνια μεγάλα σκεπασμένα μὲ χαλὰ Περσικά, καὶ τραπέζια γυναικείας τουαλέττας φορτωμένα μὲ ὡραῖα κρύσταλλα, πολλὰ καλλιτεχνήματα μὲ μυρωδικὰ καὶ καλλυντικὰ νερὰ καὶ κάθε εἶδος τῆς γυναικείας κοκκεταρίας. Τὰ εἴδη τοῦ κτενίσματος ὅλα ἀπὸ ἀσῆμι μασίφ, μὲ ἀνάγλυφα μάρκας τῶν φημισμένων εἰς τὸν κλάδον αὐτὸν σπιτιῶν τοῦ Λονδίνου. Ἄνθη εἰς ὡραῖα Βενετσάνικα βάζα καὶ φυτὰ σπάνια ἀρωμάτιζαν τὸν ἀέρα τοῦ δωματίου καὶ ἐσκόρπιζαν δροσιὰ εἰς τὸ κλειστὸ ἐκεῖνο περιβάλλον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Στέφας εἶδεν ἔξαφνα νὰ ἐμφανισθῇ ἡ Τουρκοπούλα, ἡ Νουρισὲ χανούμ.

Ἐφαίνετο ὡς ἀληθινὰ νὰ ἐδοκίμαζε ἕνα ἄσπρο φόρεμα χωρὶς ἐντελῶς μανίκια, ἀπὸ μοῦλ

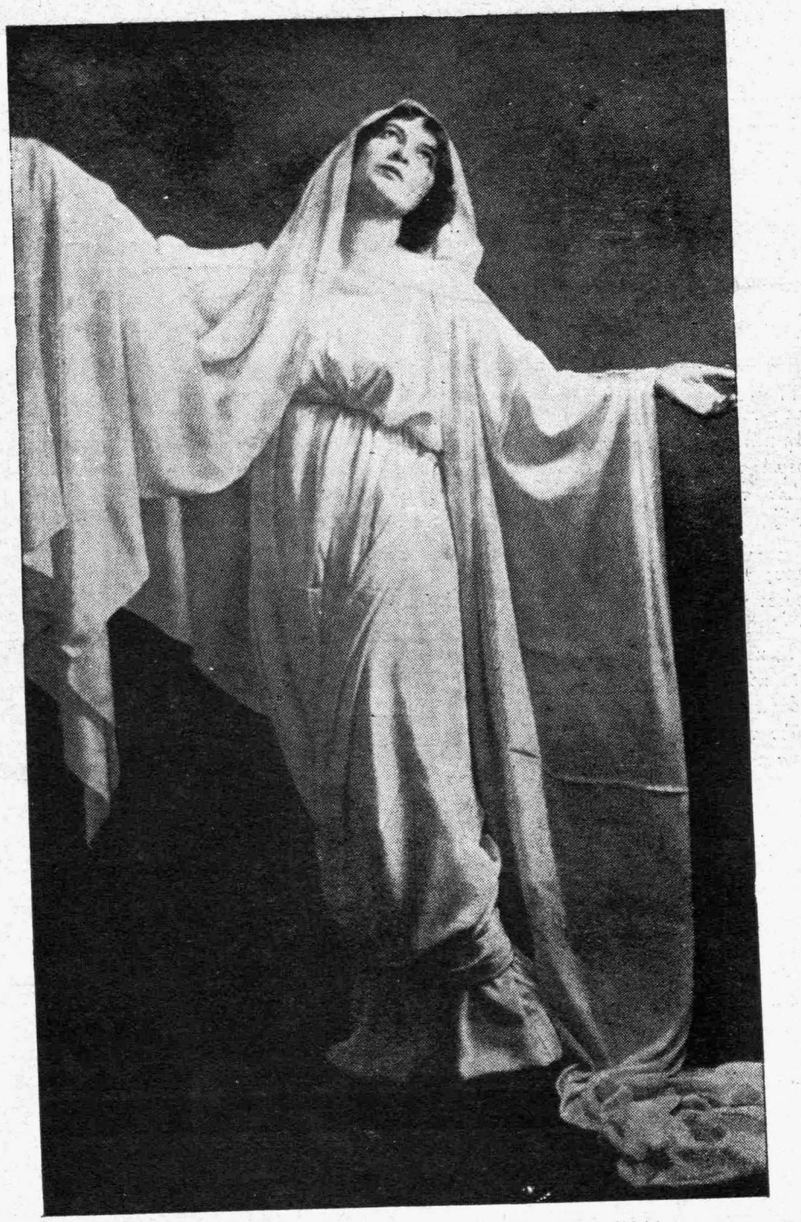

ΜΑΝΙΦ ΚΟΥΣΤΕΤΣΩΦ

Ἡ διάσημος Ρωσσὶς ἠθοποιὸς ἥτις ἵδρυσε Νοσοκομεῖον Πολέμου ἰδίαις δαπάναις.

κεντητὸ τόσον διαφανές, ὥστε νὰ ἀφίνῃ νὰ φαίνεται γυμνὸ τὸ θαυμάτιον καὶ ὡς ἀπὸ χυτὸν ἀλάβαστρον σῶμά της. Ἐσυνωδεύετο ἀτὸ τὴν Madame Louise, ἡ ὁποία ἐπροσποιεῖτο ὅτι ἐπίστευεν ὅτι ὁ νέος ἦτο συγγενὴς τῆς κόρης καὶ ἐζήτοῦσε τὴν γνώμην του διὰ τὸ σχέδιον τοῦ φορέματος.

Ὁ Στέφας εἰς τὴν φωτεινὴν αὐτὴν ἐμφάνισιν, μὲ τὸ ἀγαλματῶδες σῶμα, μὲ τὸ θαυμάσιον σὰν καμέας γλυπτὸν πρόσωπον, μὲ τὰ μάτια τὰ ἀπέραντα τὰ μεταξένια μακρὰ βλέφαρα ποῦ ἐσκορποῦσαν πύρινες φλόγες, ἐμπρὸς εἰς τὴν τελείαν αὐτὴν ὡραιότητα ποῦ δὲν εἶχεν οὔτε φανπασθῇ ποτέ, τὰ ἔχασε.

Μὲ τὰ γαλλικά της τὰ ὁποῖα ἐπρόφερε σὰν Ἀγγλίς, τόσον γλῶσσα της κυρία ἦτον ἡ Ἀγγλική τὸν ἐχαιρέτησε, τοῦ εἶπεν ὅτι ἄργησε νὰ ἔλθῃ καὶ τὸν ἠρώτησεν ἔπειτα ἂν τοῦ ἤρεσε τὸ φόρεμά της.

Ἐν τῷ μεταξὺ μία νέα ράπτρια ἦλθε νὰ φωνάξῃ τὴν Mme Louise, ἡ ὁποία ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ φύγῃ διότι ἀνεμένετο ἀπὸ ἐπισήμους πελάτιδας. Ἂν ὁ ἐξάδελφός σας δὲν εἰξεύρει νὰ σᾶς βοηθήσῃ νὰ ντυθῆτε, κτυπᾶτε τὴν Clemence, εἶπεν ἡ πονηρὰ Γαλλὶς καὶ ἐχάθη κάτω ἀπὸ ἕνα βελουδένιο παραπέτασμα.

Ἡ κόρη τότε ἔτρεξεν ὁρμητικὰ πρὸς τὸ νέον, ὁ ὁποῖος μεθυσμένος, σαστιμένος, τρελλὸς σχεδὸν τὴν ἔσφιξεν εἰς τὴν ἀγκαλιά του. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡ εὐτυχία τὸν ἔπνιγε. Δὲν ἠμποροῦσε νὰ εἰπῇ λέξιν, δὲν ἐτολμοῦσε πειὰ νὰ ἐγγίσῃ τὸ ὡραῖο ἐκεῖνο πλάσμα, ποῦ τὸ ἐφαντάζετο πλασμένο ἀλλοιώτικα ἀπὸ τὴς ἄλλες γυναῖκες, σὰν ἀπὸ ὑλικὸ τόσο ἀτίμητο καὶ ἰδανικευμένο, ὥστε καὶ νὰ τὸ ἔγγίξῃ ἀκόμη τοῦ ἐφαίνετο τόλμη καὶ ἀσέβεια.

Ἡ νέα ὅμως δὲ ἦτο οὔτε δειλή, οὔτε ντροπαλή. Cheri. mignon, petit amour adoré, τοῦ εἶπε εἶσαι πολυ καλὸς ποῦ ἦλθες. Αὐτὸ θὰ εἰπῇ ποῦ μ' ἀγαπᾶς καὶ ποῦ θὰ θελήσῃς νὰ μὲ πάρῃς γυναῖκα σου. Καὶ τότε πειὰ δὲν θὰ παίξῃς τέννυς μ' ἐκείνη τὴ ρωμηὰ τὴν ἄσχημη καὶ θὰ εἶσαι πάντα, πάντα μαζή μου, ὥς που νὰ γεράσωμεν και νὰ πεθάνωμεν.

Ἄκουσε, τοῦ εἶπεν ὕστερα, ἀφοῦ ἐπῆρεν ἕνα κάθισμα χαμηλό, μαλακό, δυὼ πελώρια μαξυλάρια βαλμένα τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο καὶ ἐκάθησε κοντά του ἀντίκρυ του χαμηλώτερα ὅμως ἀπὸ αὐτόν.

Ἔπρεπε νὰ μὲ ἰδῇς καλά, νὰ μὲ γνωρίσῃς σὰν ποῦ μὲ ἔϊξερεν ἡ μάννα μου καὶ ποῦ μὲ ξέρει τώρα ἡ Κουΐν, καὶ ἂν σ' ἀρέσω, νὰ μὲ πάρῃς, νὰ μὲ κάνῃς γιὰ πάντα δική σου, γυναῖκα σου καὶ κυρά σου καὶ σκλάβα σου. Γι' αὐτὸ σ' ἔφερα ἐδῶ, ὄχι γιά κακό, ὄχι γιατὶ τὸ συνειθίζω κ' ἐγὼ σὰν τῆς ἄλλες νὰ γλεντῶ μὲ τοὺς ἀγαπητικούς μου εἰς τὸ σπῖτι αὐτό. Ἡ Κουΐν ξέρει πῶς εἶμαι ἐδῶ καὶ ξέρει πῶς ἂν σ' ἀρέσω καὶ μ' ἀγαπᾶς θὰ μὲ ζητήσῃς ἀπὸ τὸν πατέρα μου. Γιατὶ καὶ αὐτὸ θὰ γίνῃ ἢ θὰ σκοτοθοῦμεν κ' οἱ δυώ. Οὔτε ἄλλην θὰ πάρῃς, οὔτε ἄλλον θὰ πάρω. Σωστά καὶ τιμημένα.

Δὲ θέλω τὴν ζωὴ τοῦ χαρεμιοῦ, δὲν μπορῶ νὰ ζήσω, ἴσως γιατ ἡ μάννα μου ἐγεννήθηκεν εἰς ἕνα τσαντῆρι, κάτω ἀπὸ τὸν ὄμμορφο καὶ ἐλεύθερο οὐρανό, ἴσως γιατὶ ὁ πατέρας μου δὲν μπόρεσε ν' ἀγαπήτῃ ποτέ του γυναῖκα τοῦ χαρεμιοῦ.

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Β'.

Τελειοποιουμένων βαθμηδὸν τῶν ἐγχόρδων ὀργάνων, οἱ συνθέται ἔστρεψαν τὰς προσπαθείαν των εἰς τὸ νὰ συνδυάσωσιν ἐν συμφωνίᾳ πολλὰ ἔγχορδα ὄργανα καὶ οὕτω ὁπωσδήποτε ἤρχισαν νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τὸ παλαιὸν σύστημα τῶν προγενεστέρων μουσουργῶν, τῶν ὁποίων αἱ συνθέσεις ἐγένοντο κυρίως μόνον δι' ἐκκλησιαστικὰς χορῳδίας.

Κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα ἀνεφάνη ὁ Haydn ὁ ἐπονομασθεὶς καὶ πατὴρ τῆς Συμφωνίας καὶ ὁ Mozart, Αὐστριακοὶ τὴν καταγωγήν. Οἱ μουσουργοὶ οὗτοι συνέθεσαν συμφωνίας κατ' ἀρχὰς μὲν δι' ὀλίγα ὄργανα. Ὡς εἶναι γνωστὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ διάφοροι μουσουργοὶ ἐμισθώνοντο ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων κληρικῶν καὶ ἀριστοκρατῶν εἰς τοὺς οἴκους τῶν ὁποίων καὶ πολλάκις διέμενον. Καὶ δι' αὐτὸ κατ' ἀρχὰς αἱ συμφωνίαι ἦσαν μόνον δι' ὀλίγα ὄργανα, διότι ἐξετελοῦντο εἰς τὰ μέγαρα τῶν ἀριστοκρατῶν. Προϊόντος ὅμως τοῦ χρόνου ἐπεξετάθησαν καὶ εἰς εὐρύτερον κύκλον. Ὅλοι οἱ μουσουργοὶ οἱ ἀκμάσαντες κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὰ ὑπέροχα ταῦτα πνεύματα, ἐπειδὴ ἦσαν πάντοτε ὑπὸ τὴν αἰγῖδα τῶν ἀριστοκρατῶν καὶ κληρικῶν δὲν εἶχον ἐλευθερίαν ἐνεργείας, ὥστε νὰ ἀφήνωσι τὴν συνθετικήν των ἔμπνευσιν ἐλευθέραν, ἀλλὰ συνέθετον πάντοτε ὑπὸ περιωρισμένας συνθήκας μήπως προσκρούσωσιν εἰς τὰς γνώμας τῶν προστατευόντων αὐτούς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν καὶ οἱ κριτικοί των χωρὶς νὰ ἔχουν καὶ μεγάλην ἰδέαν τοῦ πράγματος.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος κατεσκευάσθη καὶ τὸ πρῶτον κλειδοκύμβαλον, τὸ ὁποῖον

εἶναι ἡ ἐξέλιξις τοῦ ἀρχαίου clavichord καὶ harpsichord.

Μάλιστα δὲ ἐν τῶν πρώτων κατασκευασθέντων κλειδοκυμβάλων σώζεται σήμερον εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Μουσεῖον τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ὁ βελτιώσας δὲ τὸν τρόπον τοῦ παίζειν τὸ Piano ὑπῆρξεν ὁ Ἰταλὸς Clementi, ὅστις ἐφήρμοσε τὴν χρῆσιν τῆς μυϊκῆς δυνάμεως, διότι οἱ ἕως τότε μουσικοὶ συνειθισμένοι ἀπὸ τὸ clavichord καὶ harpsichord, ἔπληττον τὸ κλειδοκύμβαλον πολὺ ἀσθενῶς μὲ μόνην τὴν δύναμιν τῶν δακτύλων καὶ οὐχὶ ὅπως πρέπει μὲ τὴν μυϊκὴν δύναμιν τῶν βραχιόνων.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος ἀνεφάνη ὁ Beethoven, Γερμανὸς τὴν καταγωγήν. Ἡ ὑπέροχος αὕτη διάνοια, ἥτις ἀντιπροσωπεύει ὄχι μόνον τὸ ὑψηλότερον εἶδος τῆς μεταγενεστέρας μουσικῆς τέχνης, ἀλλὰ καὶ εἶναι ὁ κρίκος, ὅστις συνέδεσε τὴν παλαιὰν κλασικὴν μουσικὴν μὲ τὴν νεωτέραν. Οὗτος παρεδέχθη καὶ ἠσπάσθη ὅλην τὴν ἐργασίαν τῶν προγενεστέρων του, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν δημοκρατικήν του φύσιν ἄφησε τὴν συνθετικήν του ἔμπνευσιν ἐλευθέραν χωρὶς νὰ περιορίζεται ἀπὸ τοὺς τύπους καὶ τὰς συνθήκας.

Εἰς τὰς συνθέσεις του ἐξέφρασεν ἀπεριορίστως ὅλα του τὰ συναισθήματα, δὲν ἐλάμβανε δὲ ὑπ' ὄψιν του ποσῶς τὰς κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις τῶν ἀριστοκρατῶν, ἀλλὰ πολλάκις διεκήρυττεν, ὅτι μεταξὺ τῶν λαϊκῶν τάξεων εὕρισκέ τις ἀνθρώπους, οἵτινες ἐνεφοροῦντο ὑπὸ εὐγενεστέρων καὶ ἀγνοτέρων αἰσθημάτων καὶ οἱ ὁποῖοι ἦσαν χρησιμώτεροι εἰς τὴν κοινωνίαν ἀπὸ τοὺς καυχωμένους μόνον ἐπὶ πατραγαθίᾳ. Ἐν παράδειγμα τῆς πρὸς τὴν ἀριστοκρατίαν καὶ τὸν δεσποτισμὸν ἀπεχθείας του εἶναι τὸ ἑξῆς.

Ὁ Beethoven ἔτρεφε μεγάλον θαυμασμὸν διὰ τὸν Ναπολέοντα, εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου διέβλεπε τὸν σωτῆρα τοῦ ὑπὸ τοῦ δεσποτισμοῦ καταθλιβομένου λαοῦ. Πρὸς τιμὴν δὲ τούτου μίαν ἐκ τῶν θαυμασίων συμφωνιῶν, τὰς ὁποίας συνέθεσε τοὐτέστι τὴν τρίτην ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὸν ὀνομάσας αὐτὴν «Napoleon Bonaparte».

Ἐνῷ ἑτοιμάζετο νὰ τὴν στείλῃ πρὸς αὐτὸν εἰς Παρισίους μανθάνει, ὅτι ὁ Ναπολέων ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ. Ἠσθάνθη ἀμέσως μεγάλην ἀπογοήτευσιν, ὁ ἰδανικός του ἥρως κατέπεσεν ἀμέσως εἰς τὴν ἐκτίμησίν του, διότι καὶ οὗτος θὰ ἦτο πλέον εἰς ἀντιπρόσωπος τοῦ δεσποτισμοῦ. Τόσον δὲ εἶχε ἐξαφθῇ, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ καταστρέψῃ τὸ μεγαλούργημά του· καὶ θὰ ἐστέρει τὸν κόσμον τοιούτου θησαυροῦ, ἀλλ' εὐτυχῶς μόνον τὸ ἐξώφυλλον ἔσχισε καὶ ἀντὶ τοῦ «Napoleon Bonaparte» τὸ ἀφιέρωσεν «Εἰς τὴν μνήμην ἑνὸς ἥρωος» Ἡ γνωστὴ Eroïca Συμφωνία.

Διηγοῦνται δὲ καὶ ἓν ἄλλο. Κάποτε ὁ Beethoven προσεκλήθη ὑπό τινος ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας. Ὅτε δὲ παρακληθεὶς ἐκάθησεν εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, ὅπως ἐκτελέσῃ σύνθεσίν τινα, ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν, (τὸ ὁποῖον δυστυχῶς συμβαίνει ἐνίοτε καὶ σήμερον) ὁ Beethoven λοιπὸν ἐξαγριωθεὶς κλείει τὸ piano καὶ φεύγει ἀποτόμως ἐκ τῆς αἰθούσης, ἀδιαφορῶν περὶ τοῦ πῶς θὰ ἔκριναν τὴν διαγωγήν του οἱ ἀριστοκράται φίλοι του. Ὁ Beethoven ἐκτὸς τῶν περιωνύμων συμφωνιῶν, συνεθεσε μελοδράματα καὶ τὰς θαυμασίας διὰ τὸ κλειδοκύμβαλον Sonates εἰς τὰς ὁποίας ὑπερέβη ἅπαντας. Μετὰ τὸν Beethoven ἀνεφάνη ὁ Γερμανὸς Weber, ὅστις ὑπῆρξεν οὕτως εἰπεῖν, ὁ πρῶτος ὅστις ἔθεσε τὰ θεμέλια εἰς τὸ Γερμανικὸν μελόδραμα διότι ἕως τότε τὰ σκῆπτρα κατεῖχε τὸ Ἰταλικὸν μελόδραμα. Ἐκεῖνος ὅμως ὅστις ὑπῆρξεν ὁ δημιουργὸς τῆς τέχνης τοῦ ᾄσματος, ἐννοῶ τῆς μονῳδίας, ἦτο ὁ Schubert, Αὐστριακὸς τὴν καταγωγήν, καὶ ὅστις ἤκμασε τὸν 19ον αἰῶνα. Τὸ περίεργον εἶναι, ὅτι τὸ ᾆσμα δηλ. ἡ μονῳδία καίτοι κατὰ τὴν κρίσιν μου εὐκολώτερον κατέληξε νὰ τελειοποιηθῇ τελευταῖον. Μέχρι τῆς ἐποχῆς Schubert εἶχον μόνον τὰ recitative καὶ τὴς ἄριες αἱ ὁποῖαι δὲν ἦσαν τίποτε ἄλλο παρὰ μία μουσικὴ ἀπαγγελία. Τραγοῦδι δὲν ἦσαν ποτέ.

Μετὰ τὸν Schubert ἤκμασαν οἱ Γερμανοὶ μουσουργοὶ Mendelssohn καὶ Schumann συνεχίσαντες ἐπιτυχῶς τὸ ἔργον τῶν προηγηθέντων συνθετῶν.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Wagner, ὅστις ἤκμασε κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα καὶ ἦτο Γερμανικῆς καταγωγῆς, τὸ Ἰταλικὸν Μελόδραμα κατεῖχε τὰ σκῆπτρα.

Ἐπέδιδαν δὲ οἱ Ἰταλοὶ εἰδικώτερα εἰς τὸ τραγούδι. Τοῦτο ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς εἰς τὸ ὀρεινὸν τῆς χώρας, (διότι συνήθως οἱ κατοίκοι τῶν ὀρεινῶν χωρῶν εἶναι καλλίφωνοι) ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ γλῶσσά των εἶναι ἡ πλέον κατάλληλος διὰ φωνητικὴν μουσικήν, δι' ὅ καὶ «γλῶσσα τῆς μουσικῆς» ἐπωνομάσθη.

Ἐνῷ τοὐναντίον οἱ Γερμανοὶ διέπρεψαν μᾶλλον ὡς ἐκτελεσταὶ ὀργάνων παρὰ ὡς ἀοιδοί, καθόσον ἡ Γερμανικὴ γλῶσσα ἐνέχει μεγάλας δυσκολίας εἰς τὴν προφορὰν της διὰ τὸ ᾆσμα.

Οἱ Ἰταλοὶ λοιπὸν καλλιεργήσαντες τὰς φωνὰς των κατ' ἀμίμητον τρόπον, εἰς τὰ Μελοδράματα αὐτῶν ἀπέβλεπον κυρίως εἰς τὸ πῶς νὰ ἐπιδείξουν τὴν τέχνην τῶν τραγουδιστῶν

περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων φωνητικῶν τεχνικῶν δυσκολιῶν, χωρὶς νὰ φροντίζουν πολὺ περὶ τῶν ὑψηλοτέρων συναισθημάτων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀποδίδῃ ἡ μουσικὴ τοῦ Μελοδράματος διὰ νὰ θίγῃ τὴν αἰσθητικὴν ἀντίληψιν τοῦ ἀκροατοῦ.

Ὁ Wagner ὅστις ἐκτὸς τῆς μεγαλοφυΐας του ὡς μουσουργοῦ, ἦτο καὶ φιλόλογος ἄριστος καὶ ποιητὴς συνάμα παρηκολούθει τὸν ἐκφυλισμὸν τοῦτον τοῦ Μελοδράματος καὶ ἤρχισε νὰ συνθέτῃ Μελοδράματα, προσπαθῶν νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν μουσικήν του ἐντελῶς τὴν ἔννοιαν καὶ τὰ συναισθήματα τοῦ ποιητοῦ.

Ἐξέλεγε πάντοτε ὑπέροχα φιλολογικὰ ἔργα πρὸς μελοποίησιν, τὰ ὁποῖα πολλάκις ἦσαν τῆς ἰδικῆς του ἐμπνεύσεως. Ὁ κόσμος συνειθισμένος εἰς τὸ Ἰταλικὸν σύστημα τοῦ Μελοδράματος δὲν ὑπεδέχθη μετ' εὐμενείας τὰς μεταρρυθμίσεις τοῦ Wagner, δὲν ἤθελε καὶ οὔτε εἶχε τὴν ἱκανότητα νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν βαθειὰν μουσικὴν τοῦ Wagner, ἥτις ἀποδίδει ὅλα τὰ συναισθήματα τοῦ μελοποιηθέντος δράματος. Οὗτοι ἠρκοῦντο νὰ ἀκούγουν ᾄσμα καλὸ ἐκτελούμενον ὑπὸ ἐκτελεστῶν διακεκριμένων καὶ ἠδιαφόρουν ἐὰν ἡ μουσικὴ ἀπέδιδε τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματας. Διὰ τοῦτο ὁ Wagner, κατεπολεμήθη ὡς οὐδεὶς ἄλλος συνθέτης, ἀφ' ἑνὸς μὲν μὲ τὰς μεταρρυθμίσεις, ἃς εἰσήγαγεν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων του ἐχρειάζετο ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ἐκτελεστὰς δεινούς. Τὸ νὰ μὴ εἶναι δημοφιλὴς συνέτεινε πολὺ καὶ ἡ αὐστηρότης του περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων του καὶ ἡ μὴ ἐπιφυλακτικότης του εἰς τὸ ἐκφράζειν τὰς ἰδέας του.

Διηγοῦνται, ὅτι κάποτε κατὰ τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ θαυμασίου Μελοδράματός του Parsifal τὸ ἀκροατήριον εἰς τὸ τέλος τῆς παραστάσεως ἐχειροκρότησε παταγωδῶς καὶ θορυβωδῶς. Ἐξῆλθεν τότε ὁ Wagner εἰς τὴν σκηνήν, ἀλλὰ ἀντὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ ἀκροατήριον, ἤρχισε νὰ ἀποτείνηται πρὸς τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ τὴν ὀρχήστραν εὐχαριστῶν αὐτοὺς διὰ τὴν ἄμεμπτον ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου του, εἶτα δὲ στραφεὶς πρὸς τὸ ἀκροατήριον, εἶπεν ὅτι τὸ ἔργον του δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ προκαλέσῃ θορυβώδη ἐνθουσιασμὸν καὶ παταγώδη χειροκροτήματα, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ τοὺς ἀνυψώσῃ εἰς θείαν ἔκστασιν.

Τὸ νεώτερον Ἰταλικὸν Μελόδραμα ἀντεπροσωπεύθη ὑπὸ Ἰταλῶν συνθετῶν προικισμένων μὲ ἐνθουσιασμὸν διὰ τὸ ὑψηλότερον εἶδος τῆς ἀποδόσεων τοῦ Μελοδράματος.

Οἱ Γάλλοι συνθέται εἰς τὸ Μελόδραμα εἶχον εἰσαγάγει τὸ «μπαλέτο» καὶ ἐφρόντιζον περὶ τοῦ Μελοδράματος μᾶλλον ἀπὸ θεαμοτικῆς ἀπόψεως ἢ μουσικῆς. Ὁ Wagner μετερρύθμισε τὸ Μελόδραμα.

Ὁ Brahms καὶ οὗτος Γερμανὸς συνέχισε τὸ ἔργον τῶν προγενεστέρων του κλασικῶν, ὁ Πολωνὸς Chopin, ὁ Νορβηγὸς Grieg καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οἵτινες συνεχίζουν ἐπιτυχῶς τὸ ἔργον τῶν προηγηθέντων αὐτῶν μουσουργῶν.

Ὅσον ἐκλεκτότερον εἶναι τὸ εἶδος τῆς μουσικῆς, τὸ ὁποῖον ἀκούουν οἱ διάφοροι λαοὶ τοσοῦτο μᾶλλον συντελεῖ εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς ἔθνους καὶ τοσοῦτον ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπον. Ἐνῷ τοὐναντίον κοινὴ καὶ ἐλαφρὰ μουσικὴ μᾶλλον συνετελεῖ εἰς τὸν πνευματικὸν ἐκφυλισμὸν ἑνὸς ἔθνους.

Ἐν Ἑλλάδι ἡ κλασικὴ μουσικὴ δὲν εἶναι ἀκόμη διαδεδομένη, λέγοντες δὲ κλασικὴν μουσικὴν ἐννοοῦμεν μουσικὴν ἐνέχουσαν βάθος, ἐκφράζουσαν τὰ διάφορα συναισθήματα καὶ ἐν γάνει τὰς ψυχικὰς διαθέσεις τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν δὲ ἡ κλασικὴ μουσικὴ διαδοθῇ καὶ ἐδῶ περισσότερον θὰ αὐξήσουν οἱ θιασῶται τῆς θείας τέχνης, διότι ἂν εἶναι ἔθνος, ὅπερ ἔχει φυσικῶς ἀντίληψιν παντὸς καλοῦ καὶ ὑψηλοῦ εἶναι τὸ Ἑλληνικόν, τὸ ὁποῖον ἀπὸ κλιματολογικῆς ἀπόψεως ἐξεταζόμενον ἔχει ὅλα τὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα ἐμπνέουν ἓν Ἔθνος πρὸς πᾶν τὸ ὑπέροχον καὶ τὸ ὑψηλόν!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΠΑΠΑΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΑΝΝΑ ΚΟΜΝΗΝΗ

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1083 ἡ Αὐτοκράτειρα Εἰρήνη Δοῦκα, σύζυγος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐπερίμενε τὴν στιγμὴν τοῦ τοκετοῦ της εἰς τὰ δώματα τοῦ Ἱεροῦ Παλατίου, τὰ ὁποῖα ἀπεκάλουν τὰ «δώματα τῆς πορφύρας», ὅπου κατά τινα ἀρχαίαν παράδοσιν ὤφειλον νὰ ἔρχωνται εἰς τὸν κόσμον οἱ Αὐτοκρατορικοὶ βλαστοί, τοὺς ὁποίους ἕνεκεν τούτου ἀπεκάλουν «πορφυρογεννήτους». Ἐπλησίαζεν ἡ στιγμή, ὁ βασιλεὺς ὅμως ἕνεκεν τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Νορμανδῶν ἦτο ἀπὼν ἐκ τῆς Κων)πόλεως. Τότε ἡ νεαρὰ γυνὴ ἔκαμε κάτι ὡραῖον. Ἅμα ἠσθάνθη τοὺς πρώτους πόνους, ἔκαμεν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὴν κοιλίαν της καὶ εἶπεν. «Περίμενε ἀκόμη μικρό μου, ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ πατέρας σου».

Ἡ μήτηρ τῆς Εἰρήνης, φρόνιμη καὶ λογικὴ γυναῖκα ἅμα τὸ ἤκουσεν αὐτὸ ἐξωργίσθη. «Καὶ ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃ ὁ ἄνδρας σου οὔτε σὲ ἕνα μῆνα μέσα; Καὶ πῶς θὰ μπορέσῃς νὰ βαστάξῃς τοὺς πόνους ἕως τότε.»

Τὰ γεγονότα ὅμως ἐδικαίωσαν τὴν νεαρὰν σύζυγον. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ Ἀλέξιος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πρωτεύουσάν του, ἀκριβῶς ἐν καιρῷ ὅπως δεχθῇ εἰς τὴν ἀγκάλην του τὴν κόρην τὴν ὁποίαν ἐγέννα ἡ σύζυγός του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον μὲ κάτι τὸ λαμπρὸν ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς γεννήσεώς της ἡ Ἄννα Κομνηνή, μία ἀπὸ τὰς μᾶλλον περιφήμους, τὰς μᾶλλον διακεκριμένας πριγκηπέσας τῆς αὐλῆς τοῦ Βυζαντίου.

Ἡ γέννησις τοῦ παιδίου τούτου ἐγένετο δεκτὴ μετὰ μεγίστης χαρᾶς. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔδιδε διάδοχον εἰς τὸ κράτος, τὸ γεγονὸς αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐπεσφράγιζε μὲ τρόπον ἐπίσημον τὸν γάμον, πολιτικὸν τελείως καὶ οὐδόλως αἰσθηματικόν, ὁ ὁποῖος πρὸ ἓξ ἐτῶν συνήνου τὸν Ἀλέξιον μὲ τὴν Εἰρήνην καὶ κατὰ συνέπειαν ἐξησφάλιζε τὴν ἐν τῇ αὐλῇ ἐπιρροὴν τῆς Αὐτοκρατείρας. Οἱ γονεῖς τῆς Εἰρήνης, «τρελλοὶ ἀπὸ τὴν χαρά των» ἐξεδήλουν ζωηρότατα τὴν εὐχαρίστησίν των. Εἰς τὰς ἐπισήμους τελετὰς αἱ ὁποῖαι κατ' ἀπαράβατον ἔθιμον ἐγένοντο διὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῶν γεννήσεων τῶν Αὐτοκρατορικῶν τέκνων καθὼς καὶ εἰς τὰ δῶρα τὰ ὁποῖα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐδόθησαν εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ τὸν στρατὸν ἀσυνήθης πολυτέλεια καὶ λαμπρότης ἐξεδήλου τὴν γενικὴν εὐχαρίστησιν. Ἀπὸ τὸ λίκνον της ἀκόμη ἔθεσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μικρᾶς ἡγεμονίδος τὸ Αὐτοκρατορικὸν διάσημα. Εἰς τὰς δοξολογίας τῶν Αὐτοκρατόρων εἰς τοὺς ναοὺς ἀνέφερον καὶ τὸ ὄνομα της. Ταὐτοχρόνως τὴν ἐμνήστευσαν μὲ τὸν νέον Κωνσταντῖνον Δοῦκαν, υἱὸν τοῦ καθαιρεθέντος Αὐτοκράτορος Μιχαὴλ Ζ΄. τοῦ ὁποίου ὁ Ἀλέξιος Κομνηνὸς ἁρπάσας τὸν θρόνον ἐθεώρησεν ἀνάγκην νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰ νόμιμα δικαιώματα του. Οὕτω ἀπὸ τῆς παιδικῆς της ἡλικίας ἡ Ἄννα Κομνηνὴ γεννηθεῖσα ἐν τῇ πορφύρᾳ ἠδυνήθη νὰ ὀνειροπολήσῃ ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ καθήσῃ ὡς Αὐτοκράτειρα εἰς τὸν λαμπρὸν θρόνον τῶν Καισάρων.

Τὸ παιδίον ἀνετράφη ἀπὸ τὴν μητέρα του Εἰρήνην καὶ ἀπὸ τὴν μέλλουσαν πενθερά του τὴν βασίλισσαν Μαρίαν τῆς Ἀλανίας. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ βίου της ἡ Ἄννα διετήρησε τὴν εὐχάριστον ἀνάμνησιν τῶν παιδικῶν της χρόνων τὰ ὁποῖα τῇ ἐφαίνοντο ἀργότερα τὰ πλέον εὐτυχῆ ἔτη τῆς ζωῆς της. Ἐλάτρευε τὴν μητέρα της ἡ ὁποία ἐπέδειξε πάντονε εἰς τὴν πρωτότοκον θυγατέρα της ἰδιαιτέραν προτίμησιν. Ἠσθάνετο μέγιστον θαυμασμὸν διὰ τὴν ὡραίαν γυναῖκα μὲ τὸ κομψὸν καὶ χαριέστατον ἀνάστημα, μὲ τὸ λευκότατον πρόσωπον, μὲ τὰ γλυκύτατα γαλανὰ μάτια διὰ τὴν Αὐτοκράτειραν Μαρίαν καὶ μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ἐνθυμεῖτο μὲ συγκίνησιν ποίαν τρυφερὰν στοργὴν τῆς ἔδειξε ἡ λαμπρὰ αὐτὴ πριγκήπισσα, ἄξια τῆς σμίλης τοῦ Φειδίου καὶ τοῦ χρωστῆρος τοῦ Ἀπελλοῦ. Καὶ τόσον ὡραία ὥστε ὅποιος τὴν ἔβλεπε ἔμενεν ἔκθαμβος ἀπὸ τὴν γοητείαν.

«Ποτέ, λέγει ἡ Ἄννα Κομνηνή, δὲν εἶδε κανεὶς εἰς ἀνθρώπινον σῶμα τελειοτέραν ἀναλογίαν γραμμῶν. Ἦτο ἄγαλμα ἔμψυχον, ἦτο κάτι τὸ ὁποῖον διήγειρε τὸν θαυμασμὸ παντὸς ἀνθρώπου ἔχοντος καλαισθησίαν. Ἢ μᾶλλον ἦτο ὁ ἔρως ἐνσαρκωμένος ὁ ὁποῖος κατῆλθεν εἰς τὴν γῆν».

Ἡ μικρὰ κόρη δὲν ἠγάπα μὲ ὀλιγωτέραν τρυφερότητα τὸν μέλλοντα σύζυγόν της Κωνσταντῖνον. Ἦτο κατὰ ἐννέα ἔτη μεγαλείτερος ἀπὸ αὐτήν. Ἦτο τότε ἕνα ὡραῖο καὶ θελκτικὸ ἀγόρι, ξανθὸ καὶ ροδοκόκκινο, μὲ ὡραιότατα σπινθηροβολοῦντα μάτια.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς της ἡ Ἄννα Κομνηνὴ διετήρησε τὴν τρυφερὰν ἀνάμνησιν τοῦ νεαροῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς τόν ὁποῖον ὁ Ἀλέξιος Κομνηνὸς ἠγάπα ὡς υἱόν του καὶ τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὴ εἶχε λατρεύσει μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς παιδικῆς καρδιᾶς της. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ ἔτη, ἐνθυμουμένη αὐτὸν τὸν Κωνσταντῖνον Δοῦκαν τὸ θαῦμα τῆς φύσεως τὸ ἀριστούργημα τὸ ὁποῖον ἔπλασεν ὁ Θεὸς μὲ τὴν χεῖρα του καὶ τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὡς προϊὸν τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος τῶν Ἑλλήνων, τὰ δάκρυα ἐπλημμύρουν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πριγκηπίσσης.

ΕΛΕΝΗ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑ

Τὰ καλλιτεχνικὰ ζεύγη εἰς τὰς Ἀθήνας αὐξάνουν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἡ ἀπὸ κοινοῦ διδασκαλία καὶ συνεργασία εἴτε εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον εἴτε εἰς ἄλλα καλλιτεχνικὰ καὶ ἀνώτερα φιλολογικὰ κέντρα εἶχε μεταξὺ ἄλλων καὶ τοῦτο τὸ καλό. Νὰ συνδέσῃ μεταξύ των ἀνθρώπους τῆς αὐτῆς περίπου διανοητικότητος καὶ τῶν αὐτῶν ἀντιλήψεων καὶ τάσεων.

Ἕνας καλλιτέχνης ἐπὶ παραδείγματι θὰ ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ συνενοηθῇ μὲ γυναῖκα οἵαν δήποτε ἡ ὁποία οὔτε νὰ αἰσθάνεται τὸ ἔργον του θὰ ἠμποροῦσε οὔτε νὰ τὸν παρακολουθῇ καὶ ἐνισχύῃ εἰς τὰς βλέψεις καὶ τὰς φιλοδοξίας του.

Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ἀσπρογέρακα, καλλιτεχνικὸν ζευγάρι ἀπὸ τὰ πλέον ἐκλεκτὰ δίδει μὲ τὴν ἔκθεσίν του τὴν εἰκόνα τῆς ἁρμονικῆς συνεργα-

σίας καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς τελειοποιήσεως εἰς τὴν τέχνην καὶ τοῦ ἀσθενεστέρου, ἀλλὰ καὶ τοῦ πλέον δυνατοῦ ἐκ τῶν δύω. Διότι εἶναι ζήτημα ἂν ἡ κ. Ἀσπρογέρα θὰ παρουσίαζε εἰς τόσον ὀλίγον καιρὸν τὴν ἀλματικὴν ἐξέλιξιν ὅπου παρουσιάζει τὸ ἐκτιθέμενον σήμερον ἔργον της χωρὶς τὴν ἄναπτυχθεῖσαν μεταξύ των εὐγενῆ ἅμιλλαν καὶ κάποιαν ἀκόμη ἐπιρροὴν τοῦ κ. Ἀσπρογέρακα.

Ἀλλὰ καὶ ὁ τελευταῖος αὐτὸς δὲν ἔχει ἄραγε ἀσυνειδήτως ὑποστῆ τὴν ἀντίληψιν καὶ ἐπίδρασιν τῆς γυναικός του; Ὅπως δήποτε τὸ συμπέρασμα εἶναι ἕνα, βέβαιον καὶ πολὺ ἐνθαρρυντικόν: Ὅτι ἡ ἔκθεσίς των ἐπέτυχε καὶ διὰ τὰ πολλὰ ἐκλεκτὰ ἔργα καὶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον καὶ οἱ καλλιτεχνικοὶ κύκλοι καὶ ἡ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία ἔδειξε ὑπὲρ αὐτῆς.

Καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ γνώρισμα μιᾶς προόδου καὶ μιᾶς ὡραίας ἐξελίξεως τῶν καλλιτεχνῶν. Σπανίως οἱ ὁμότεχνοι ἐνδιαφέρονται, ἐκτὸς ἐὰν πλέον ἡ ἐπιτυχια τοὺς ἐξαναγκάσῃ εἰς τοῦτο. Καὶ σπανιώτερον ἡ κοινωνία συγκινεῖται, ἐκτὸς ἐὰν πεισθῇ ὅτι πράγματι εὑρίσκεται πρὸ ἀληθινῶν καλλιτεχνῶν.

Δὲν θὰ ἔλθω εἰς λεπτομερείας, οὔτε θὰ κάμω λεπτομερῆ κριτικήν, διαφεύγουσαν τὴν ἐρασιτεχνικὴν ἁρμοδιότητά μου.

Ἔχω μόνον νὰ προσθέσω ὅτι τόσον εἰς τὸ πορτραῖτο ὅσον καὶ εἰς τὴς θάλασσες καὶ τὰ τοπεῖα τοῦ κ. Ἀσπρογέρακα γίνεται καταφανὴς μία ἔμπνευσις δυνατὴ καὶ μία πρωτοτυπία ἐπίζηλος.

Ὡς πρὸς τὴν κ, Ἀσπρογέρακα τὰ ἄνθη μένουν πάντοτε μία εἰδικότης της μὲ προσθήκην προόδου ἱκανοποιητικῆς καὶ εἰς τὸ πορτραῖτο, καὶ εἰς μικρὰς συνθέσεις.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Α'

Βιζυηνός.

Ἐν τῷ στενῷ φιλολογικῷ κύκλῳ, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον, κακὰ ψιχρά, ἀκιητοῦμεν ἢ στρηφογυρίζομεν, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς τοὺς μάρτυράς μας καὶ τοὺς ἥρωάς μας ἥρωας τραγικοὺς καὶ μάρτυρας ἐξηγιασμένους. Ὁ Βιζιηνός ἢ μάρτυς ἢ ἥρως, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν μᾶλλον ἀξιοδακρύτων θυμάτων τῆς Εἱμαρμένης. Τὶς οἶδε πόσον καιρὸν ἐπάλαιε κατὰ τοῦ ἐπαπειλοῦντος αὐτὸν ἐχθροῦ! Ἀλλὰ τὰ πάντα συνώμνυον κατὰ τῆς γαλήνης, τὴν ὁποίαν ἀπαραιτήτως χρειάζονται πνεύματα, ὡς τὸ τοῦ Βιζυηνοῦ, ἐξ εὐθραύστου λεπτοτάτης οὐσίας ἐξειργασμένα. Ὁ εὐμαθὴς διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπανακτήσῃ οὐδὲ τὴν ἐν τῷ γυμνασίῳ θέσιν του ὡς καθηγητοῦ, θέσιν ἄλλως τε ὄχι πολὺ κατάλληλον δι' αὐτόν, καὶ ἀποδεκτὴν ἐξ ἀνάγκης. Ὁ ἰδιόρρυθμος ποιητὴς τῶν Θρακικῶν ἐμπνεύσεων καὶ τῶν ἑλληνικωτάτων παραδόσεων δὲν ἐξετιμᾶτο, καθὼς ἔπρεπεν. Ὁ καλλιτέχνης συγγραφεύς, ὁ δημοσιεύσας ἐντεχνοτάτης πλοκῆς καὶ ἀνατολικωτάτου χρωματισμοῦ διηγήματα, ὁ πρῶτος ἴσως ὑποσημάνας τὴν ἀναγέννησιν τῆς ἑλληνικῆς διηγηματογραφίας, προεκάλει, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἀνοήτους κρίσεις καὶ σχολαστικὰς παρατηρήσεις μεταξὺ πολλῶν ἐκ τῶν νέων τῶν ἐνδιαφερομένων διὰ τὰ γράμματα.

Ὑλικαὶ στενοχωρίαι, καθὼς φαίνεται, τὸν κατεπόνουν. Εἰς ἐπίμετρον, νόσος ἀνίατος ἤρχισε νὰ ὑποσκάπτῃ τὴν ὑγείαν του, νὰ ἐξερεθίζῃ τὰ νεῦρά του, νὰ θολώνῃ τὸ πνεῦμά του. Ἡ νόσος ἐχώρει δι' ἀλμάτων καὶ ἐξετείνετο πρὸς τὸν ἐγκέφαλον· ἐκτύπησεν ἐκεῖ ἀλύπητα, καιρίως. Ἡ παραφροσύνη ἐξέσπασε σπαρακτική. Ἡ Ἄρπυια γνωρίζει ποῦ νὰ ἐκλέγῃ τὴν λείαν της. Χρειάζονται εἰς αὐτὴν διάνοιαι τὰς ὁποίας ν' ἀναπτερώνῃ ὁ ἔρως τοῦ ἰδανικοῦ καὶ τοῦ ἀπολύτου, ὁ ἀνακουφίζων ἑκάστοτε ἀπὸ τοῦ λυσσώδους περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνος καὶ προασπίζων ἀπὸ τῶν ποταποτήτων τοῦ βίου. Ὁ Βιζυηνὸς κατελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ἐνῷ κατεγίνετο εἰς περισπούδαστον πνευματικὴν ἐργασίαν.

Ἡ θρυαλλὶς τῆς σβυνομένης λυχνίας ἀνέδωκε λαμπρῶς τὸ ὕστατον φέγγος της. Ποῖος δὲν ἀνέγνωσεν ἐν τῇ «Ἑστίᾳ» τὴν ἀκριβολόγον μελέτην του περὶ τοῦ Ἴψεν, τοῦ μεγάλου δραματογράφου τῆς Νορβηγίας, πρώτην φορὰν γνωριζομένου ἐπισταμένως εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινόν; Εἰς ποίους δὲν ἔκαμαν ἐντύπωσιν οἱ στίχοι τῆς «Ἀφροδίτης, τ' ἄστρου τῆς Ἀγάπης;»

Τ' ἅρμα τοῦ ἡλίου κ' ἡ ζωὴ τῆς γῆς
μέσ' ἀπὸ τοῦ χάους τὴν ἀγκάλη
δὲν ξυπνοῦν δὲν βγαίνουν, ἄστρο τῆς αὐγῆς,
πρὶν ἰδοῦν τὸ φῶς σου νὰ προβάλῃ.

Μὰ καὶ κάθε πόθος 'ς τὴν καρδιὰ κρυφός,
κάθε ἱκανότης μέσ' 'ς τὴ φύσι,
μήπως δὲν κοιμοῦνται, πρὶν ἀγάπης φῶς
'ς τὸν ὀρθὸ τὸ δρόμο τὰ ξυπνήσῃ;

Σ' τοῦ Θεοῦ τὸν κόρφο τ' ἄτομα χυτὰ
ἐκοιμοῦνταν, τῶνα χώρια ἀπ' τ' ἄλλο,
μ' ἕνα βλέμμ' ἀγάπης τἄσμιξε κι' αὐτά,
κ' ἔκαμαν τὸν κόσμο τὸ μεγάλο.

Κι' ἀπὸ τότε ποῦ εἶπε κ' ἔγεινε πρωί,
κ' ἔβαλε καρδιαῖς μέσα 'ς τὰ στήθη,
πάντ' ἀπ' τὴν ἀγάπη κάθε μιὰ ζωή,
κάθε ἀστέρι 'ς τὴ ζωὴ ὡδηγήθη!

Φιλοσοφικὰ νοήματα, ἀκόπως ἐκφερόμενα, διὰ τῆς γλώσσης τοῦ λαοῦ, τὴν ὁποίαν αἱ στεῖραι κεφαλαὶ τῶν λογιωτάτων τῆς ἐποχῆς τοῦ κρινολίνου δὲν κρίνουν ἱκανὴν πρὸς ἔκφρασιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων τῆς συγχρόνου ποιήσεως!

Ὁ πολυσέλιδος τόμος τῶν Ἀτθίδων Αὐρῶν, τῶν ἐκδοθεισῶν ἐν Λοιδίνῳ τῷ 1884, φυλάσσεται εἰς τὰς θήκας τοῦ βιβλιοπωλείου τοῦ κ. Κασδόνη ἀνὰ πᾶσαν παραμονὴν νέου ἔτους προκύπτει λαμπροδεμένος εἰς φῶς· ἀλλ' εἰς μάτην ἀναμένει ἀγοραστάς. Αἱ Ἀτθίδες Αὔραι καὶ κατὰ τὴν ἐμφάνισίν των δὲν ἐπροξένησαν ἐν Ἀθήναις ἐντύπωσιν κατ' ἀξίαν· τὸ λεγόμενον κοινὸν τὰς εὗρε δυσκολοχωνεύτους· οἱ συσταδιοδρόμοι τοῦ Βιζυηνοῦ λίαν ἐπιφυλακτικῶς ἐξεφράσθησαν περὶ τῶν στίχων του. Ἐν αὐτῇ τῇ «Ἐφημερίδι» ἐδημοσιεύθη κρίσις, τήν ὁποίαν ὁ χαράσσων τὰς γραμμὰς ταύτας εὑρίσκει ἄδικον κάπως. Ἡ ποίησις τοῦ Βιζυηνοῦ δὲν στίλβει διὰ νὰ ἐπιβληθῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς· οἱ λυρικοί του στίχοι στεροῦνται ἀκριβῶς λυρικῆς λαμπρότητος· τὸ λίαν διαλεκτικὸν λέξεών τινων καὶ φράσεων τὴν καθιστᾷ κάπως δυσπρόσιτον εἰς τὴν κοινὴν φιλοκαλίαν. Ἐνίοτε ἡ ἐπίδρασις τῆς πνευματώδους, ἀλλ' ἀνουσίας, μικροχαροῦς καὶ κερατσίτσας βυζαντινῆς σχολῆς, τῆς ὁποίας ὑπόδειγμα εἶναι ὁ Τανταλίδης, διδάσκαλος τοῦ Βιζυηνοῦ, διακρίνεται εἰς τοὺς στίχους του. Ρυθμικὴ δέ τις ἀμέλεια τῶν στίχων παρεμποδίζει τὴν ἐκ τῆς οὐσίας αὐτῶν ἁγνὴν ἀπόλαυσιν. Καὶ ὅμως τὰ ἐλαττώματα τῆς ποιήσεως ταύτης ἐξαγοράζοντσι ὑπὸ ἐξόχων προτερημάτων.

Ἡ ποίησις τῶν Ἀτθίδων Αὐρῶν εἶνε νέα ποίησις· καινότροπος ἐποπτεία τῶν παλαιῶν· παρουσιάζει ἴδιον ὅλως χαρακτῆρα, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποχωρίζεται καὶ διακρίνεται ζωηρότατα πάσης ἄλλης συγχρόνου ἢ καὶ προγενεστέρας ποιητικῆς ἐκδηλώσεως παρ' ἡμῖν· εἶναι ποίησις, ὄχι κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ στίχου, ἀλλὰ κατὰ τὴν διαμόρφωσιν τῆς ἰδέας, πλαστική. Τίποτε δὲν περιέχει ἀφῃρημένον καὶ ἄψυχον. Τὰ πάντα παρ' αὐτῇ, ἰδέαι, νοήματα, αἰσθήματα, ἐντυπώσεις, συγκινήσεις, ἀντιλήψεις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ ρεμβασμοὶ τῆς ψυχῆς ἐκδηλοῦνται γραφικῶς, πλαστικῶς, δι' ἐμψύχων ἀλληγοριῶν, δι' εὐφυῶν προσωποποιήσεων· ὅλα ἔχουσι μορφήν, κάλλος, αἰσθήσεις, λαλοῦσι καὶ πάσχουσιν κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ποίησις αὕτη εἶναι πρὸς τούτοις ποίησις κατ' ἐξοχὴν ἐθνική· δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν πρὸς τὴν πομπώδη, καὶ διάκενον, καὶ μονότονον Μοῦσαν τῶν πατριωτικῶν ταλανισμῶν, ὀδυρμῶν καὶ ἐπιφωνήσεων· εἶναι ἐθνικὴ κατ' οὐσίαν, χωρὶς ρητορικήν, καὶ δὲν ἔχει καμμίαν ὁμοιότητα πρὸς κύριον ἄρθρον ἐφημερίδος. Εἶναι ἐθνικὴ διὰ τῶν ἑλληνικῶν παραδόσεων τὰς ὁποίας ἀφελῶς ἀναπλάττει, διὰ τῶν μεγάλων ἡμῶν ὀνείρων τὰ ὁποῖα δεξιῶς ἀναπαριστᾷ, διὰ τῶν ἱερῶν συμβόλων τοῦ Γένους εἰς τὰ ὁποῖα ἐμφυσᾷ ψυχήν, διὰ τῶν γελαστῶν εἰκόνων τοῦ ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς φύσεως τὰς ὁποίας ἀντικατοπτρίζει, διὰ τῶν πίστεων, τῶν δοξασιῶν, τῶν προλήψεων τοῦ λαοῦ, τὰς ὁποίας ψάλλει Οὕτω πρέπει νὰ γνωσθῇ καὶ οὕτω νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ἰδιάζουσα αὕτη ποίησις, τῆς ὁποίας ὁ χαρακτὴρ μένει ἀνεξάλειπτος εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ γνωρίσαντος ἅπαξ αὐτήν.

Θλιβερὴν ἱστορίαν ἐπιγράφει ὁ ποιητὴς τέσσαρας τετραστίχους στροφάς του μέσα εἰς τὰς ὁποίας μὲ δημοτικωτάτην ἀφέλειαν θρηνεῖ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς τῆς οἰκογενείας του καὶ ἀναπολεῖ μιᾶς δυστυχισμένης μητρός, τῆς ἰδίας του μητρός, τὴν εἰκόνα:

Τῶνα παιδί της ξενητειὰ καὶ τἄλλο σκοτωμένο!
Κι' αὐτὴ ποῦ θέλει στήριγμα νὰ γύρῃ ν' ἀκουμβήσῃ
τῶνα δὲν τῶχει ζωντανό, τ' ἄλλο 'χει πεθαμένο—
Θεὸς νὰ τήνε λυπηθῇ, νὰ τὴν παρηγορήσῃ!

Τῆς θλιβερῆς ἱστορίας ὁ ἐπίλογος ὑπῆρξε θλιβερώτερος ἔτι.

ΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Ἀνεγνωρισμένη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἡ Γυμναστικὴ σχολὴ τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων, εἶναι οὕτως εἰπεῖν τὸ Διδασκαλεῖον τῆς Γυμναστικῆς ἀπὸ τὺ ὁποῖον ἀποφοιτοῦν αἱ διάφοροι γυμνάστριαι τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἐφορεία τῆς Γυμναστικῆς ἀποτελουμένη ἀπὸ τὰς κ. κ. Λάμπρου, Βλαστοῦ καὶ Ράλλη ἐπαρουσίασε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο λαμπρὰ ἀποτελέσματα καὶ εἰς τὸ τμῆμα τῶν γυμναστριῶν καὶ εἰς τὸ τμῆμα τῶν μικρῶν.

Ἡ ἐκ τῶν Ἐφόρων κ. Ἄννα Λάμπρου ἐξέθεσε ἐνώπιον τῶν Α. Β. Υ. καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως τὰ τῆς σχολῆς μὲ ὀλίγας λέξεις, τὰς ὁποίας παραθέτομεν ἐδῶ:

«Κατ' ἐντολὴν τῆς Ἐφορείας τῆς Γυμναστικῆς Σχολῆς τῶν Θηλέων λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς εἰς τὰς Αὐτοῦ Ὑψηλότητας ὡς καὶ εἰς τοὺς κ. ἀντιπροσώπους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, ἐπὶ τῇ τιμῇ ἧς ἠξίωσαν αὐτὴν διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν εἰς τὴν γυμναστικὴν ταύτην ἐπίδειξιν.

Ἡ ἐπίδειξις αὕτη ἐθεωρήθη σκόπιμος ὅπως ἐνώπιον τῶν παρισταμένων ἀρχῶν καὶ δημοσίᾳ καταδειχθῇ ἡ εἰλικρίνεια τῶν προσπαθειῶν τῶν κυριῶν τῆς Ἐφορείας πρὸς δικαίωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης μεθ' ἧς ἡ πολιτεία περιέβαλε τὸ ἔργον αὐτῶν, ἀναγνωρίσασα τὴν Σχολὴν ταύτην καὶ τὸ πτυχίον τῶν ἐξ αὐτῆς ἐξερχομένων αἵτινες καὶ διορίζονται διδασκάλισσαι τῆς γυμναστικῆς ἐν τῷ βασιλείῳ.

Ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλον λόγον ἐθεώρησαν αἱ κυρίαι τῆς ἐφορείας σκόπιμον τὴν σημερινὴν ἐπίδειξιν, ὅπως διὰ δημοσίας οὕτως εἰπεῖν δοκιμασίας ἐγκριθῇ τὸ μέτρον εἰς ὃ ἐφέτος προέβησαν τὸ πρῶτον, τῆς εἰσαγωγῆς τῆς γυμναστικῆς εἰς κοράσια ἐργαζόμενα ἐν καταστήμασι βιομηχανικοῖς.

Εἰσήχθη δὲ αὕτη μέχρι τοῦδε ἐπιμελείᾳ τῆς ἐφορείας εἰς τὴν Βασιλικὴν Σχολὴν χειροτεχνημάτων καὶ εἰς τὸ Ἐργαστήριον τῶν Ἀπόρων Γυναικῶν, ὧν αἱ διευθύνσεις προθύμως ἐπέτρεψαν εἰς τὰς ἐργάτιδας αὐτῶν, τὴν περὶ τὴν γυμναστικὴν ἄσκησιν καθ'ὡρισμένας ἡμέρας καὶ ὥρας. Περιττὸν δὲ νὰ ἐξαρθῇ διὰ μακροτέρων ἡ εὐεργεσία ἥτις οὕτω παρέχεται εἰς τὰς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐν κλεισταῖς χώραις ἐργαζομένας βιοπαλεστρίας, εὐεργεσία ἧς ἐλπίζεται καὶ ἐπιδιώκεται ἡ ἔτι μεγαλειτέρα διάδοσις σὺν τῇ περαιτέρῳ ἀναπτύξει τῆς Σχολῆς ἐν τῷ ἐγκαινιαζομένῳ νέῳ σταδίῳ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς.

Ἀλλὰ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς Ἐφορείας ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τῆς προσδοκωμένης ἀναγνωρίσεως εὐσυνειδήτου ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων αὐτῆς ἐλαττώνει ἡ συναίσθησις ὅτι σήμερον ἡ Ἐφορεία δὲν παρουσιάζεται ἐνταῦθα τασσομένη περὶ τὴν ἀλησμόνητον ἐκείνην, ἥτις ἐπὶ ἔτη μακρὰ ὑπῆρξεν ἡ χειραγωγήσασα τὴν γυναικείαν ἐκπαίδευσιν ἐν Ἑλλάδι καὶ τῆς ἱδρύσεως ταύτης τῆς Γυμναστικῆς Σχολῆς αὐτὴ λαβοῦσα τὴν πρώτην ἔμπνευσιν καὶ τὴν πρωτοβουλίαν. Ἀλλὰ καὶ ἐκλιποῦσα ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν ἡ Αἰκατερίνη Λασκαρίδου ἀφῆκεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν κυριῶν τῆς Ἐφορείας κέντρον κοινόν, ὥστε τὰς εὐλογίας τῆς μεταστάσης διδασκάλου ἀπεκδεχόμεναι καὶ τὸ παράδειγμα αὐτῆς ἐκ τῶν ἐνόντων ἀκολουθοῦσαι νὰ συνεχίσωσι μετὰ θάρρους καὶ ἀφοσιώσεως τὸ σπουδαῖον ἔργον, οὗ ἡ ἐκπλήρωσις εἶνε καθῆκον αὐτῶν ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐθνικὴ ἀνάγκη.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ὁ εὔπορος ὅπως δήποτε κόσμος ὁλονὲν ἑτοιμάζεται διὰ τὰς δροσερὰς ἐξοχὰς τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὴν Κηφισσιὰν τὰ ξενοδοχεῖα ἐν γένει ὅλα εἶναι γεμάτα. Τὴν μεγαλειτέραν ἐννοεῖται κίνησιν ἔχει τοῦ Μελᾶ εἰς τὸ ὁποῖον διαμένουν καὶ πολὺ πρέσβεις. Ἀπὸ προχθὲς ἤρχισεν ἐκεῖ νὰ λειτουργῇ καὶ θέατρον.

Εἰς τὸ Φάληρον ἄλλη μεγαλειτέρα κοσμοπλημμύρα. Καὶ τὰ δύο μεγάλα του ξενοδοχεῖα ἀσφυκτικῶς γεμάτα. Ἐκτὸς αὐτῶν ἡ πλατεῖα δέχεται κάθε ἡμέρα τοὺς δυστυχεῖς Ἀθηναίους οἱ ὁποῖοι ζητοῦν ἀπὸ τὸ δροσερὸν μπάτην ὀλίγην ἀνακούφισιν. Ἐὰν συγκρίνῃ κανεὶς τὴν ἐποχὴν αὐτὴν μεταξὺ τῶν ἐξοχῶν Κηφισσιᾶς καὶ Φαλήρου θὰ εὕρῃ εἰς τὴν πρώτην μὲν ἐκλεκτότερον κόσμον εἰς τὴν δευτέραν ὅμως περισσοτέραν δροσιάν, ὅταν φυσᾷ μπάτης.

Ἀλλὰ καὶ τὸ παλαιὸν Φάληρον ἔχει ἐπίσης μεγάλην κίνησιν. Πολλαὶ Ἀθηναϊκαὶ οἰκογένειαι ἔχουν ἐνοικιάσει τὰ ὡραῖα του παραθαλάσσια σπίτια καὶ ἄλλα πολλὰ νεόκτιστα κατοικοῦνται ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας των Τὰ ξενοδοχεῖα του, γεμάτα κόσμον ἰδίως ρομαντικόν.

Ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐξοχῶν ἡ κίνησις εἶναι μεγάλη. Ἰδίως εἰς τὰ λουτρά. Τὸ Λουτράκι, ἡ Αἰδηψός, τὰ Μέθαινα, ἡ Ὑπάτη εἶναι κέντρα ὄχι μόνον ἀπὸ ὑγειινῆς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κοσμικῆς ἀπόψεως ἐξαίρετα. Εἰς τὰ μεγάλα των ξενοδοχεῖα κάθε βράδυ γείνεται χορὸς ἀπὸ τὴν νεολαίαν, πόκερ δὲ μπρὶτς καὶ μπακαρᾶς, ἀπὸ τὴν γερουσίαν καὶ τοὺς μὴ χορεύοντας.

Καὶ διὰ τὸ Μέγα Σπήλαιον τὴν ὡραίαν καὶ ἥσυχην αὐτὴν ἐξοχὴν πολὺς κόσμος ἑτοιμάζεται Δυστυχῶς ὅμως τὸ ξενοδοχεῖον του εἶναι μικρὸν ἂν καὶ μὲ ἐξαίρετον περιποίησιν, καὶ θὰ εἶναι δύσκολον νὰ ἐκδράμουν ὅλοι ὅσοι τὸ ἐπιθυμοῦν.

Ἐκεῖ χοροί, τραγούδια, καὶ πιάνα εἶναι ἀπηγορευμένα ἀπὸ τὴν ἀπέναντι μονήν. Ἀλλὰ οἱ διαμένοντες, τὰ ἀντικαταστοῦν μὲ τὰς θαυμασίας γύρω ἐκδρομάς.

Ἐὰν ἡ ζέστη ἐξακολουθήσῃ τόσον ἀφόρητος βεβαίως ἡ πρωτεύσουσα θὰ ἐλατωθῇ σημαντικῶς ἀπὸ τοὺς κατοίκους της οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἐπανέλθουν εἰμὴ εἰς τὸ τέλος τοῦ Αὐγούστου πλέον, ὅτε θὰ εἶναι ἐξησφαλισμένοι ἀπὸ τὸν ἀπαίσιον καὶ ἐνοχλητικὸν αὐτὸν ἐχθρόν. Ρ.

MODES CHAPEAUX

ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ Ι. ΜΑΝΤΟΥΚΑ

Παρελήφθησαν ἐκ Παρισίων τὰ νέα chic Μοντέλα.

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 38.

Τὰ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ νοσήματα

Θεραπεύονται ἐν τῇ τελείᾳ κλινικῇ τοῦ εἰδικοῦ ὀφθαλμολόγου

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Τ. ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κλπ.

ἐν τῇ Ὀφθαλμολογικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων σπουδάσαντος κλπ.

Ἀθῆναι. 20 ὁδὸς Πειραιῶς. Τηλέφωνον 654,

ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΓΑ

ΚΑΠΝΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΤΩΝ ΑΔΕΛΦ. ΜΕΞΗ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΕΚΛΕΚΤΗΣ

ΓΩΝΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ—ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΖΥΘΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ

Ἡ νέα ὀρχήστρα ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ κ.

ΝΤΕΛΜΠΟΥΟΝΟ

καὶ μὲ τὸ γλυκύτατο πρῶτο βιολὶ τοῦ κ.

ΠΑΣΑΝΕΝΤΕ

Τρίτην καὶ Παρασκευὴν συναυλίαι.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΤΟΣ 1916

ΔΡΑΧ. 1.000,000 ΚΕΡΔΗ

Καθ' ἑκάστην κλήρωσιν ἐκδίδονται 100,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 400.000, παρέχοντα κέρδη εἰς 2,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 200.000. Διὰ τὴν κλήρωσιν τῆς 28 Φεβρουαρίου 1916 ἐξεδόθησαν ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν 1—25.000 *ἀκέραια γραμμάτια* παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς ἀκέραιον τὸ κέρδος καὶ τιμώμενα *τέσσαρας δραχμὰς* καὶ ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν 25.001—100.000 *τέταρτα γραμματίου* τιμώμενα *μιᾶς δραχμῆς* καὶ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς τὸ τέταρτον τοῦ κέρδους.

Κέρδη ἑκάστης κληρώσεως

1	*Μέγα κέρδος*	*ἐκ*	*Δραχμ.* *80.000*	*Δραχ.*	*80.000*
1	*Κέρδος*	*ἐκ*	» *20.000*	»	*20.000*
2	*Κέρδοι*	*ἐκ*	» *2.500*	»	*5.000*
6	*Κέρδη*	*ἐκ*	» *1.000*	»	*6.000*
15	*Κέρδη*	*ἐκ*	» *400*	»	*6.000*
1950	*Κέρδη*	*ἐκ*	» *40*	»	*78.000*

Ἡ πρώτη κλήρωσις γενήσεται τῇ 28 Φεβρουαρίου (12 Μαρτίου) 1916, ἡ δευτέρα τῇ 25 Ἀπριλίου (8 Μαΐου) 1916 ἡ τρίτη τῇ 27 Ἰουνίου (10 Ἰουλίου) 1916, ἡ τετάρτη τῇ 31 Ὀκτωβρίου (13 Νοεμβρίου) 1916, καὶ ἡ πέμπτη τῇ 31 Δεκεμβρίου 1916 (13 Ἰανουαρίου 1917).

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ **Γραφεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, εἰς Ἀθήνας.**

Ὁ Διευθύνων Τμηματάρχης: **Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ**

Τυπογραφεῖον Π. Δρώνη